

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

**Anasından
küsən
gənc
oğlan
intihar
etdi**

yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 26 dekabr 2017-ci il Çərşənbə axşamı № 272 (6885) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Bağlanan bankın müştəriləri tələşdə

"Demirbank" daki pulların aqibəti necə olacaq?

yazısı səh.12-də

Erməni generalın müharibə qorxusu

yazısı səh.5-də

"Şeytanın yerə enməsi yanvarın 1-də baş verib" - Sərdar Cəlaloğlu

yazısı səh.11-də

Milli kriptovalyutamız - azkoin nə vaxtdan satışa çıxacaq...

yazısı səh.6-də

Rusiyada seçki emosiyaları qızıdır - prezidentliyə namizədlər artır

yazısı səh.9-də

Qarabağa görə 2018-ci il üçün əsas hədəfimiz

yazısı səh.8-də

İşğalçının Gürcüstanı Azərbaycandan ayırmaq planı

yazısı səh.13-də

2018-də həllini gözləyən iqtisadi məsələlər...

yazısı səh.10-də

Müxalifətin 2018-də favorit namizədi kim ola bilər...

yazısı səh.12-də

Jüri üzvləri Zərrab işində qərar verə bilmir

yazısı səh.14-də

"Maya qədər qiymətlərdə ciddi dəyişiklik ehtimalı çox aşağıdır" - iqtisadçı

yazısı səh.15-də

Boşalan işğalçı ölkənin acı sonluğu: il-ildən ağır gəlir

ERMƏNİ QADINLAR TÜRKİYƏYƏ, KİŞİLƏR RUSİYAYA... - ŞOK FAKTLAR

Erməni polis rəisindən ilginç açıqlamalar; 2017-ci ildə düşmən ölkədə emiqrasiya, insan istismarı rekord həddə çatıb; hər xalq öz rəhbərinə, seçdiyi müttəfiqə və... aqibətə layiqdir

musavat.com
Togrul Ismayil

yazısı səh.4-də

Xaləddin İsgəndərovun maxinasıya xəritəsi

Binəqədinin icra başçısını sabiq rektor Elşad Abdullayevlə birləşdirən səbəblər; dəbdəbə həvəskarı olan başçı imarətindəki təkçə 1 hovuz 1 milyon manatdan artıq pul xərcləyibmiş yazısı səh.3-də

Fazil Məmmədovun çevrəsində çaxnaşma

yazısı səh.3-də

Emil Həsəni: "Ermənilərin yaratdığı mifi Azərbaycan 40-45 dəqiqəyə darmadağın etdi"

yazısı səh.7-də

Keçmiş diplomatdan Rəsul Quliyevə ağır ittihamlar: "Bu vətən xaini..."

yazısı səh.11-də

Prezident dünya azərbaycanlılarını Həmrəylik Günü münasibətilə təbrik etdi

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev dünya azərbaycanlılarını 31 dekabr-Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü ilə əlaqədar təbrik edib.

Dövlət başçısının təbrikində deyilir:

"Əziz həmvətənlər! Hörmətli soydaşlar! Milli birlik və Vətənə məhəbbət kimi nəcib duyğuları təcəssüm etdirən 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü ərəfəsində hər birinizi ürəkdən salamlayıram və ən xoş arzularımı çatdırıram. Qəlbə həmişə doğma yurda sevgi hissi ilə döyünən bütün soydaşlarımızın milli-mənəvi dəyərlərə bağlılığı və Azərbaycanla əlaqələrinin daha da möhkəmləndirilməsi daim dövlətimizin diqqət mərkəzindədir. Ümummilli lider Heydər Əliyevin irəli sürdüyü azərbaycançılıq məfkurəsinə əsaslanan ardıcıl tədbirlər xaricdə yaşayan həmvətənlərimizin daha sıx birliyinin təşəkkül tapmasına təkan verib, ölkəmizin dünya dövlətləri ilə qarşılıqlı faydalı münasibətlərinin inkişafında diaspor təşkilatlarının rolunu xeyli gücləndirib.

Bu gün Azərbaycan Respublikası böyük iqtisadi, siyasi və mədəni potensiala malikdir. Bu potensial dövrün mürəkkəb çağırışlarına adekvat cavab vermək üçün bizə geniş imkanlar açır. Müstəqil dövlət kimi öz yolunu inamla davam etdirən ölkəmizdə global maliyyə-iqtisadi böhranın təsirləri aradan qaldırılıb, sosial-iqtisadi inkişafın dayanıqlığı və davamlı ictimai-siyasi sabitlik təmin olunub. Təşəbbüskar olduğumuz transmilli layihələrin həyata keçirilməsində yüksək nailiyyətlər qazanmışıq. Nəhəng neft şirkətləri ilə "Əsrin müqaviləsi"nin 2050-ci ilə qədər uzadılmasına dair sazişin imzalanması, Bakı-Tiflis-Qars demir yolunun istifadəyə verilməsi, Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin ölkəmizdən keçən hissəsində işlərin başa çatdırılması respublikamızın tərəqqisi və xalqımızın rifahının yüksəlməsinə xidmət edir, Azərbaycanın dünyadakı strateji əhəmiyyətini artırır.

Mədəniyyətlərarası dialoq təşviqi və ümumbəşəri problemlərin həlli sahəsində dövlətimizin ardıcıl və qətiyyətli mövqeyi beynəlxalq aləmdə rəğbət hissi ilə qarşılıqlıdır. 2017-ci ilin ölkəmizdə "İslam Həmrəyliyi İli" elan edilməsi, IV Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumunun və IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının uğurlu keçirilməsi Azərbaycanın multikulturalizmə və tolerantlığa əhəmiyyətini sadıq olduğunu bütün dünyaya bir daha nümayiş etdirdi.

Biz Vətənimizin hərtərəfli inkişafı ilə bağlı qarşıya qoyduğumuz məqsədlərə çatmaq üçün əzmlə çalışırıq. Ölkəmizin beynəlxalq əlaqələrinin genişlənməsində, qədim və zəngin mədəniyyətinin təbliğində, Azərbaycana qarşı tərxiatçı eməllərin qarşısının alınmasında diaspor təşkilatlarının da üzərinə mühüm vəzifələr düşür. Buna görə də xaricdə yaşayan həmvətənlərimiz milli maraqlarımızın müdafiəsi naminə azərbaycançılıq ideyası ətrafında sıx birləşməlidirlər. İnanıram ki, sizin məqsədyönlü və birgə fəaliyyətiniz gücümüzü daha da artıracaq, hamımızı dərinəndən narahat edən Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tezliklə nizamlanmasına, ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpasına sanballı töhfəsini verəcək. Sizə bu yolda möhkəm iradə və müvafəqlik, şəxsi həyatınızda səadət və firavanlıq arzulaşıram. Bayramınız mübarək olsun!"

Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin sədri təyin edildi

Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin sədri təyin edilib. APA-nın məlumatına görə, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev bununla bağlı dekabrın 25-də müvafiq sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, Qoşqar Təhməzli Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin sədri təyin edilib.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Dövlət qurumları mərhum jurnalist Natiq Qədimovun ailəsinə dəstək oldu

Mərhum jurnalist, noyabrın 22-də vəfat edən APA TV-nin əməkdaşı Natiq Qədimovun ailəsinə dövlət tərəfindən böyük diqqət göstərilir.

Jurnalistin atası Aydın Qədimov "Yeni Müsavat"ın redaksiyasına gələrək ötən bir ay ərzində ailəni tək buraxmayan dövlət qurumlarına təşəkkürünü bildirib: "Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva oğlumun vəfatından xəbər tutduqdan sonra bir neçə nümayəndəsinə bizim evə gəldilər və ailəmizə başsağlığı verdi. Natiq Qədimov Mehriban xanımın fəaliyyətini izlədiyi və hörmət bəslədiyi jurnalistlərdən biri idi. Nümayəndələr gəlib mənimlə görüşdülər, başsağlığı verdilər, kədər-ləndiklərini bildirdilər. Həmçinin ailəmizə ciddi məbləğdə maddi yardım etdilər. Mən mətbuat vasitəsilə dövlətimizin başçısına, o cümlədən Mehriban xanıma razılığımı

Anasından küsən gənc oğlan intihar etdi

Pirallahı rayonunda intihar hadisəsi qeydə alınıb. Oxu.Az xəbər verir ki, 20 yaşlı gənc tikinti-si yarımçıq saxlanmış binada özünü asıb.

Ağsu rayon sakini, 1997-ci il təvəllüdü Rəhimov Rəhman Səməndər oğlunun cəsədi 24 dekabr 09:15 radələrində Dübəndi bağ massivinin ərazisində aşkarlanıb.

Gənc oğlanın anası və bacısı ilə hadisə yerinin yaxınlığında kirayədə yaşadığı bildirilir. Faktla bağlı Pirallahı Rayon Prokurorluğu tərəfindən CM-in 125-ci maddəsi üzrə cinayət işi (intihar həddinə çatdırılma) başlanılıb.

İstintaq gənci intihara sürükləyən ilkin səbəbi müəyyənləşdirib. Onun uzun müddət anası ilə danışdığı məlum olub. Oğul və ana arasında münaqişəyə isə sonuncunun davranışları səbəb olub.

Taleh Bağirova yeni cinayət işi açıldı

Qobustan həbsxanasında cəza çəkən "Müsləman Birliyi" Hərəkatının sədri Taleh Bağirovun haqqında yeni cinayət işi başlanılıb. Musavat.com xəbər verir ki, T.Bağirova Cinayət Məcəlləsinin 317-2-ci (cəzaçəkmə müəssisəsində və ya istintaq təcrüdəsində saxlanılan şəxs tərəfindən qadağan olunmuş əşyaların hazırlanması, saxlanması) maddəsi ilə ittiham verilib.

Məlumatla görə, Taleh Bağirovun üzərindən kəsici-deşici əşya tapılıb.

Qeyd edək ki, T.Bağirov 2015-ci il noyabrın 26-da Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinin Bakının Nardaran qəsəbəsində keçirdiyi əməliyyatda həbs olunub.

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə Taleh Bağirov 20 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

İlkin MURADOV

ifadə edir, təşəkkürümü bildirirəm. Jurnalistə və onun ailəsinə bu cür dəyər vermək, qayğı göstərmək nümunəvi bir işdir".

A.Qədimovun sözlərinə görə, ailəyə nazir Səlim Müslümov da dəstəyini əsirgəməyib: "Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi də ailəmizə dəstək oldu. Mən infarkt keçirmişəm və mənə stend qoyulub. Nazirlik Natiq Qədimovun vəfatından sonra mənim və həyat yoldaşımın müalicəsinə öz himayəsinə götürdü. Onlar məni "putyovka" ilə təmin ediblər və Bilgəhdəki Kardioloji Sanatoriyaya göndəriblər və maddi yardım da ediblər. Bizim rayonun deputatı Azay Quliyev də bizə diqqət ayırıb, maddi yardım göstərmiş. Binəqədinin icra başçısı Xaləddin İsgəndərov və icra hakimiyyətinin

kollektivi də oğlumun itirdikdən sonra bizə dəyər olublar. Natiq Qədimovun 40 mərasiminin keçirilməsi üçün bütün xərcləri öz üzərinə götürüblər. Binəqədi rayonunun bələdiyyəsi də pul yardımı ediblər. Özümə borc bildim ki, ailəmizin adından bizə dəyər olan dövlət qurumlarına, vəzifəli şəxslərə təşəkkürümü bildirirəm. O cümlədən APA Holdingin rəhbərliyinə, "Yeni Müsavat" qəzetinin rəhbərliyinə təşəkkür edirəm ki, bizi tək qoymadınız, acımızı işıqlandırdınız, yanımızda oldunuz".

A. Qədimov onu da bildirdi ki, mərhum jurnalistin 40 mərasimi 2018-ci il yanvar ayının 2-də «Həzrəti Əli» məscidindəki mərasim zalında baş tutacaq və gün ərzində davam edəcək.

Nərgiz LİFTİYEVA

Oktan ədədi 95-dən az olan benzin növlərinin aksiz vergisi 200 dəfə artırılıb

Azərbaycan ərazisinə gətirilən aksiz vergisinə cəlb olunan mühərrik benzin növlərinə tətbiq ediləcək yeni aksiz dərəcələri açıqlanıb. APA-nın məlumatına görə, bu, Nazirlər Kabinetinin "Azərbaycan Respublikasının ərazisinə gətirilən aksiz vergisinə cəlb olunan malların aksiz dərəcələrinin təsdiq edilməsi haqqında" qərarında etdiyi dəyişiklikdə əksini tapıb.

Dekabrın 21-də dərc olunmuş qərar 30 gün sonra, gələn il yanvarın 23-də qüvvəyə minir.

Aviasiya benzin növləri istisna olmaqla, tərkibində qurğuşunun miqdarı 0,013 q/l-dən çox olmayan, 95-dən az oktan ədədi ilə mühərrik benzin növlərinə tətbiq edilən 1 ton üçün 1 manatdan 200 manata qaldırılıb. Tərkibində qurğuşunun miqdarı 0,013 q/l-dən çox olmayan, 95-dən az oktan ədədi ilə mühərrik benzin növlərinə tətbiq edilən 1 ton üçün 80 manat, tərkibində qurğuşunun miqdarı 0,013 q/l-dən çox olmayan və çox olan, 98 və ya çox oktan ədədi ilə mühərrik benzin növlərinə tətbiq edilən 1 ton üçün 120 manat aksiz dərəcəsi qüvvədə qalıb.

Aviasiya benzini və reaktiv benzin yanacağına tətbiq edilən aksiz dərəcələri dəyişməyib.

KIVDF jurnalistləri mükafatlandırdı

Dekabrın 25-də Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə keçirdiyi fərdi jurnalist yazıları müsabiqəsinin nəticələri açıqlandı.

Tədbirdə fondun icraçı direktoru Vüqar Səferli, Müşahidə Şurasının üzvləri, habelə ölkənin 30-dan çox aparıcı kütləvi informasiya vasitələrinin rəhbərləri, yazılan qiymətləndirmiş ekspertlər və qalib jurnalistlər iştirak ediblər.

Fondun icraçı direktoru Vüqar Səferli tədbiri giriş sözü ilə açaraq media nümayəndələrinin qarşısından gələn Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə təbrik edib, onlara yeni-yeni yaradıcılıq uğurları arzulayıb. 2017-ci ilin Azərbaycan mediasının böyük bayram sevinci yaşadığını vurğulayan icraçı direktor iyul ayının 20-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin iştirakı ilə jurnalistlər üçün inşa edilmiş binada 255 jurnalistə mənzillərini verilməsini tarixi və əlamətdar hadisə kimi qiymətləndirib.

V.Səferli jurnalistlərin mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində atılan addımları - iki binanın istifadəyə verilməsini və sayca üçüncü binanın təməlinin qoyulmasını dünyada analoqu olmayan sosial layihə kimi dəyərləndirib. Bu qayğıkeş münasibətə görə ölkə jurnalistləri adından Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevə dərin təşəkkürünü ifadə edən V.Səferli dövlətimizin başçısını doğum günü münasibətilə təbrik edib, xalq və dövlət naminə yorulmaz fəaliyyətində yeni-yeni nailiyyətlər arzulayıb.

Vüqar Səferli son yazı müsabiqəsinə 66 kütləvi informasiya vasitəsindən 153 yazı təqdim edildiyini, yazılan 12 ekspert tərəfindən qiymətləndirildiyi qeyd edib.

Ümumilikdə, müsabiqə iştirakçılarından 114 nəfərin mükafatçı olduğunu bildirən icraçı direktor fondun Müşahidə Şurasının iclasında təsdiq edilmiş yekun nəticəyə əsasən 19 nəfər jurnalistin I, 38 nəfər jurnalistin II, 57 nəfər jurnalistin III yerə layiq görüldüyünü bildirib.

Mükafatlandırılan jurnalistlər sırasında "Yeni Müsavat"ın iki əməkdaşı - redaktor Elşad Məmmədli və müxbir Elşad Paşasoy da var.

Dekabrın 26-da isə KIVDF 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə jurnalistlər üçün bayram tədbiri keçirəcək. Ənənəvi olaraq keçirilən tədbir "Xəmsə" şadlıq sarayında baş tutacaq. Təntənəli mərasimdə fondun təşkil etdiyi fərdi jurnalist yazılan müsabiqəsində I yerin qalibləri mükafatlandırılacaq.

NƏRGİZ

Sabiq vergilər naziri Fazil Məmmədovun yüksək vəzifə tutarkən topladığı var-dövlətin əlindən çıxarılması prosesi başlandı. Onun yaxın çevrəsindən olan şəxslər vasitəsilə xaricdə qurduğu biznesə dair materialların ictimailəşməsindən sonra Azərbaycanda F.Məmmədovun özünə, yaxın qohumlarına və adamlarına məxsus olan daşınar və daşınmaz əmlakların əl dəyişiminə start verilib. Birbaşa sabiq nazirlə bağlı olan bir çox iri şirkətlərdə, müəssisələrdə qeyri-müəyyənlik yaranıb, müəssisələrə rəhbərlik edən şəxslərin çoxu işə çıxıb.

Əldə etdiyimiz məlumata görə, qeyri-rəsmi şəkildə sabiq nazirin vəsaiti, maddi dəstəyi ilə yaradılan obyektlərdə də eyni vəziyyət hökm sürməkdədir. F.Məmmədovun özü üçün də gözlənilməz olan işdən çıxarılma qərarının onun yaxın çevrəsində əməlli-başlı şok effekti yaratdığı deyilir.

Qeyd edək ki, F.Məmmədovun vəzifədən alınması 2015-ci ildə "MTN işi" üzrə həbslər və istintaq başlanan zaman ən çox müzakirə olunan məsələlərdən biri idi. Xüsusilə sabiq nazirin "MTN çetesi" ilə əməkdaşlıq edərək, bir çox imkanlı iş adamlarının maliyyə göstəricilərini soyğunçu dəstəyə verilməsinə şərait yaratdığı aşkarlandıqdan sonra bu müzakirələr genişlənməmişdi. Həmin zaman F.Məmmədovun da postunu itirəcəyi gözlənilirdi. Hətta bir müddət onun özünün də sərəncam gözləyərək işə çıxmadığı deyilirdi. Lakin zaman keçdikcə bu müzakirələr səngidi. F.Məmmədov da kreslosunda qalacağına arxayın olaraq işə çıxmağa başladı. Beləliklə də sabiq nazir və çevrəsi Azərbaycandakı var-dövlətinin nəinki kənara çıxarmağa çalışmadı, əksinə, bir sıra istiqamətlərdə sərmayə qoyuluşlarını da davam etdirdi.

Üstündən 2 il keçdikdən sonra F.Məmmədov üçün tamamilə gözlənilməz anda vəzifədən alınması nəticəsində

həm onun özünün, həm də yaxınlarının illər boyu qamarladığı varidatın xeyli qismi Azərbaycanda qalmış oldu.

Bununla belə, uzun illər boyu sahibkarların başı üzərində "Domokl qılıncı" rolunu oynayaaraq, onlardan külli miqdarda rüşvət toplayan F.Məmmədovun iri həcmdə vəsaitləri ölkədən kənara çıxarmağa nail olduğu deyilir. Bu vəsaitin 1 milyard dollar həcmində olduğuna dair məlumatlar yayılmaqdadır.

Eyni zamanda verilən məlumatlara görə, 2015-ci ildə "MTN işi" başlandıqdan sonra F.Məmmədova bir sıra rayonlarda həyata keçirilən böyük layihələrin maliyyələşdirilməsi həvalə edilib. Bunlardan biri kimi Şəmkirdə yaradılan aqroparkın adı hallandırılır.

Qeyd edək ki, təməli 2014-cü ildə qoyulan "Şəmkir Aqroparkı"nın ümumi dəyəri 100 milyon manatdan çoxdur. Aqroparkda həyata keçirilən layihələrə İqtisadiyyat Nazirliyinin Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu tərəfindən 22,7 milyon manat dövlətin güzəştli krediti verilib.

Bu ilin avqustunda Aqroparkın Logistika Mərkəzi istifadəyə verilib. Logistika Mərkəzinin ərazisi 12,3 hektar, uzunluğu 254, eni isə 141 metrdir. İstehsal sahəsi 3,9 hektar ərazini əhatə edir. İstehsal sahəsində eyni zaman-

Fazil Məmmədovun çevrəsində çaxnaşma

Sabiq nazirin obyektlərinin taleyi ilə bağlı qeyri-müəyyənlik yaranıb; ölkədən çıxardığı pullar sabiq nazirdən geri istənilir

da 200 ton məhsul qəbul edə biləcək 2 terminal, 120 ton hazır məhsulu yola sala bilən 1 terminal mövcuddur.

Aqroparkın "Ceyrançöl" massivi ərazisində yerləşən hissəsində 8 min hektar torpaq sahəsinin əkin dövrünə daxil edilməsi, Kür çayından əraziyə 2 istiqamətdə 730 millimetr

diametrlı dəmir borularla 27,5 kilometr və qismən kiçik diametrlı borularla 15,6 kilometr təsərrüfatdaxili su xətlərinin çəkilməsi təmin edilib.

Aqroparkın Könüllü kəndi ərazisində yerləşən hissəsinin ümumi ərazisi 604 hektardır. Bu ərazinin 100 hektarı sənaye sahəsi, 200 hektarı istixanalar,

274 hektarı intensiv bağçılıq, 25 hektarı şitçilik, 5 hektarı şitçilik üçün nəzərdə tutulub.

Verilən məlumata görə, aqroparkın yaradılması üçün əsas xərclərin böyük əksəriyyətini məhz F.Məmmədov maliyyələşdirib. Bundan əlavə, F.Məmmədovun icra başçılarını himayə etdiyi bir neçə rayonda da dövlətin zəruri saydığı mühüm layihələrin maliyyələşdirilməsinə cəlb olduğu deyilir. Vəzifədən çıxarılmasının gözlənilməzliyi nəticəsində F.Məmmədov və çevrəsinin əllərində olan nağd vəsaitlərin əhəmiyyətli hissəsini ölkədən çıxarmağa fürsət tapmadığı qeyd olunur. Ölkə dışına daşıya bildiyi pulları isə geri qaytarması üçün ona vaxt verildiyi deyilir.

Maraqlıdır ki, ekspertlər ayrı-ayrı məmurlar tərəfindən korrupsiya və rüşvət yolu ilə əldə olunan pulların hüquqi yollarla geri

qaytarılmasının çox çətin, əksər hallarda isə mümkün olmadığını qeyd edirlər. Bu kimi proseslərin bəzən on illərlə vaxt aparacağına dair dünya təcrübəsi də mövcuddur. Xatırladaq ki, sabiq neqliyyat naziri Ziya Məmmədov postunu itirməzdən əvvəl bir sıra səlahiyyətləri əlindən alınmışdı. Gözdən düşdüyünü gören Z.Məmmədovun övladları və digər yaxınları vasitəsilə əhəmdə vəsaitlərini ölkədən çıxarmağa nail olduğu deyilir. Verilən məlumatlara görə, məhz F.Məmmədova bağlı eyni halın təkrarlanmaması üçün onun vəzifədən alınması qərarı gözlənilmədən həyata keçirilib.

Belə gözlənilməzlik sabiq vergilər nazirini ağır durumla üzləşdirib. Onun bu səbəbdən içkiyə meyl etməyə başladığı da yayılan məlumatlar sırasındadır.

□ **TURQU,**
"Yeni Müsavat"

Xaləddin İsgəndərovun maxinasıya xəritəsi

Binəqədinin icra başçısını sabiq rektor Elşad Abdullayevlə birləşdirən səbəblər; dəbdəbə həvəskarı olan başçı imarətindəki təkçə 1 hovuzla 1 milyon manatdan artıq pul xərcləyibmiş

Fazil Məmmədov vergilər naziri postunda ikən gövələndirdiyi yaxın qohumlarından biri də Xaləddin İsgəndərovdur. Nazir yəznəsi olan Xaləddin İsgəndərovu Vergilər Nazirliyinin Vergilər Departamenti rəisinin birinci müavini postuna təyin etmişdi. 4 il əvvəl isə onu Binəqədi İcra Hakimiyyətinə rəhbər gətirməyə nail oldu.

Xaləddin İsgəndərovun Binəqədəki fəaliyyətindən xəbərdar olanlar deyirlər ki, burada onun qazanmaq, var-dövlət toplamaq imkanları təsəvvür edilməyəcək qədər genişləniş. Abadlıq-bərpa işləri adına rayona ayrılan pullar talanır, qurulan dekorasiyalar isə keyfiyyətsizliyi ilə seçilir. Rayonun bir tərəfində faktiki olaraq ucuz və keyfiyyətsiz, sənədləşmədə isə bahalı və keyfiyyətli mal-materialdan quraşdırıldığı kimi rəsmiləşdirilən müxtəlif tikililər bina edilib. Digər tərəfində isə Xaləddin İsgəndərovun, hamisi və rəhbəri hesab etdiyi Fazil Məmmədovun göz oxşayan, ərəb şeyxlərinin saraylarını xatırladan imarətlər ucaldılıb. Binəqədi rayonu, Rəsulzadə qəsəbəsində Xaləddin İsgəndərovla Fazil Məmmədovun imarətləri üz-üzədir. Villaların tikintisinə milyonlarla manat sərf edildiyi

ilk baxışdan görünür. 5-6 metr hündürlüyü olan, videokameralarla "bəzədilmiş" imarətlərin darvazalarının təkçə 50-60 min manat dəyəri olduğu deyilir. Dəbdəbəli, təmtərağı göz qamaşdıran imarətləri xüsusi mühafizə dəstələri qoruyur. Bir müddət əvvəl mətbuatda bu imarətlərdə bahalı çaxır, araq, konyak kolleksiyalarının saxlandığı xüsusi otaqların olduğu, həmin otaqlardakı içkilərin ən ucuzunun qiymətinin 1000 manatı aşdığı haqda məlumatlar yayılmışdı. Bildirilirdi ki, imarətin zirzəmisində böyük bir hovuz var və Xaləddin İsgəndərov orada başının dəstəsi ilə arasına məclislər təşkil edir. Xaləddin İsgəndərov bu qədər sərvəti və ərəb şahzadələrinə aid yaşayış səviyyəsini hansı yolla əldə edib?

İcra başçısının rəsmi maaşının 1100-1300 manat olduğunu

nəzərə alsaq, Xaləddin İsgəndərovun alternativ gəlir mənbələrini olduğu qənaəti formalaşır. Onu rəhbərlik etdiyi rayonun ərazisində şikayətlərin əksəriyyəti tikinti sahəsindədir. Bir daşı daş üstünə qoyan rayonun qəsəbə və kəndlərinin sakinləri Xaləddin İsgəndərovun qeyri-rəsmi tikinti-söküntü dəstəsinin üzvlərini başlarının üstündə görürlər. Kimdir bu adamlar? "Tikinti aparın hər kəsdən məcburi şəkildə qoparılan pullar kimin cibinə gedir" sualı da yerisizdir...

Bu məsələ haqda mətbuat-

da xeyli şikayət var. Xaləddin İsgəndərov bu şikayətləri görməzdən, eşitməzdən gəlirsə ağla gələn səbəb də göz önündədir.

Rayon sakinləri iddia edir ki, Xaləddin İsgəndərovun dəstələrinə ümumi rəhbərliyi rayon təsərrüfat şöbəsinin müdiri Qüdsi Bayramov həyata keçirir. Atası Həsən Bayramov Binəqədi Seçki Dairəsinin sədridir. Həsən Bayramov Azərbaycan Beynəlxalq Universitetində Elşad Abdullayevin müavini olub. Qüdsi Bayramov əvvəl Binəqədi Gənclər və İdman İdarəsinin

müdiri idi. Sonra Xaləddin İsgəndərov onu Binəqədi Rayon Təsərrüfat Şöbəsinin müdiri vəzifəsinə gətirdi və tikintilərdən qeyri-rəsmi pul yığımları işlərini də ona tapşırı. İddiyə görə, Binəqədi rayonu ərazisində aparılan bütün tikintilərdən pullar Qüdsi Bayramovda toplanır. Vətəndaşın tikinti aparmağa sənədi var, yoxdur - bu, Qüdsi Bayramovu maraqlandırmır. Deyir ki, tikinti aparılırsa, rəsmi icazə ilə yanaşı, qeyri-rəsmi icazə də alınmalı, buna görə pul verilməlidir. Verilmirsə, vətəndaşa tikinti aparmağa imkan verilmir, işinə mane olurlar. Tikinti ilə əlaqəli maliyyə məsələlərinə Sulutəpə qəsəbəsində Ramin, Fuad, Azər, Biləcəriyə Orxan, Novxanıda Rəşad, Binəqədi kəndində Pərviz, Zaur, Arif nəzarət edirlər. Orxan başçının vaxtilə sürücüsü olan Azər Kazımovun oğludur. 26 yaşlı Orxan Kazımov Biləcəri qəsəbəsi icra nümayəndəsinin müavini idi. Bu şəxslərin qeyri-rəsmi icazəsi olmasa, kimsə tikinti apara bilməz.

Binəqədi rayonunda vəziyyət belədir. Əlbəttə ki, Xaləddin İsgəndərovun ucaltdığı imarətlərə xərclənən milyonlar təkçə tikinti icazəsinə görə alınan pullardan formalaşmışdır. Başqa mənbələr də var. Məsələn, bu yaxınlarda mətbuatda Binəqədi rayonundakı Zeytunluq adlanan ərazidə aparılan tikinti işlərini rayon prokurorunun dayandırması haqda məlumatlar vardı. Bildirilirdi ki, prokuror Zeytunluqda ağacların kəsilməsi,

torpaqların zəbt olunaraq hasarlanmasına qarşı addımlar atıb. Bu isə Xaləddin İsgəndərovun xoşuna gəlməyib, icra başçısı prokurora təpənilib və sət cavab alıb. Qaynağımız deyir ki, Zeytunluqda keçə əməliyyatlarına Xaləddin İsgəndərovun 1-ci müavini İlqar Süleymanov rəhbərlik edir. İddia olunur ki, onu Xaləddin İsgəndərov və müavini Fazil Məmmədov göndərib. O, Fazil Məmmədovun yerlisi və kadridir. Rəsmi vəzifəsi ilə yanaşı qeyri-rəsmi ağac kəsmələr, torpaq zəbti, hasarlanması işlərinə baxır. Prokurorla başçı arasındakı qovğanın ərazidə 26 zeytun ağacının kəsilməsindən sonra qızıdığı da bildirilir. Faktiki isə orada çoxlu ağac məhv edilib. Xaləddin İsgəndərovun diqqət mərkəzində olan Zeytunluqda 1 sot torpağın qiyməti 50 min manatdır. Qaynağımız bildirir ki, gecə olan kimi əraziyə maşın gətirirlər, ağacları kütükdən çıxarıb yeri təmizləyirlər. Hər gecə 10-20 sot torpaq ağaclardan təmizlənir. Yəni 1-2 günün içində sonradan 1 milyon manata satacaqları torpağı zəbt edib hasarlayırlar. Bununla da Xaləddin İsgəndərovun gəlir mənbələri məhdudlaşmışdır. Qüdsi Bayramovla İlqar Süleymanov əlində toplanan qeyri-rəsmi pullar sonradan Xaləddin İsgəndərovun bacısı oğlu Nicata ötürülür. "Qara pullar"ın ondan sonrakı hərəketliyi haqda konkret bir məlumat "yoxdur"...

□ **E.HÜSEYNOV**

Ərəbsevməzlik nədən qaynaqlanır?

Xalid KAZIMLI

Ölkəmizdə bir ərəbsevməzlik tendensiyası var. Bunun tarixi kökləri də var, amma fakt budur ki, son illərdə bu, daha da güclənib.

Bu təəssüratın yaranmasında ərəb dövlətlərinin yeritdiyi siyasətdən, mədəniyyət fərqliliyindən tutmuş ta ərəb turistlərin ölkəmizə axını ilə üzə çıxan uyğunsuzluqlara qədər çox şey var.

Məsələn, 100 il öncədən qadınlara təhsil, səsvermə, vəzifə tutmaq hüququ verən, 50 il öncədən qadınları avtomobil sürən ölkəmizin əhalisi saytlarda oxuyanda ki, Səudiyyə Ərəbistanında hələ indi-indi qadına avtomobil sürmək hüququ verilir, təbii olaraq, mat qalır.

Eləcə də quzunun boynuna zəncir bağlayıb alış-veriş mərkəzinə apararı, qaldıqları hoteli bərbad günə qoyarı, küçəyə sidik axıdın, şəhərin mərkəzində qadın və eys-ışrət düşkünü olduğunu hər addımda göstərən ərəbləri görəndə istər-istəməz dünyanın ən çoxsaylı xalqlarından biri olan ərəblər haqqında ümumiləşdirilmiş qənaətlər yaranır.

Hələ ərəblər haqqında təsəvvürlərin formalaşması bununla məhdudlaşmır. Avropanın meqapolislərindən birində əlinə çəkilərək qadın heykəlini "haramdır" deyə dağıtmağa çalışın, başqa bir şəhərdə eyni motivlə Yeni il yolkalarını qırıb-tökən ərəblər də dünyanı saran ərəbsevməzlik təmayülünü öte yandan gücləndirirlər.

Yeni bir bizdə deyil, başqa ölkələrdə də insanlar bu düşüncədədir.

Onlar çoxdurlar, müxtəlif səbəblərdən artıq dünyanın dörd tərəfinə yayılıblar və bir çox yerlərdə kompakt yaşayırlar. Kompakt yaşamağın üstünlüyü ilə yanaşı, əsas mənfəti tərəfi odur ki, ərəblər sığındıqları ölkənin yerli əhalisi ilə qaynayıb-qarışa bilmir, dil öyrənmir, yonulmurlar. Bundan daha pisi onlar sığındıqları ölkənin qayda-qanunlarını öz vərdişlərinə, adət və ənənələrinə uyğunlaşdırmağa çalışır, özləri üçün avtonom bir getto, "şəhər içində şəhər", "cəmiyyət içində cəmiyyət" yaratmaq istəyirlər.

Sosial rifah, infrastruktur, eləcə də təbiət baxımından cənnətə çevrilmiş İsveç, Norveç, Fransa, Belçika, Almaniya, Avstriya, İngiltərə, Hollandiya və başqa Avropa ölkələrinin əhalisinə xor baxarı, onları "kafir", "zinakar", "haramxor" sayarı ərəblər öz qaydalarını bu ölkələrdə bərqərar etmə fikrindədirlər və ona görə də yerli əhali tərəfindən sevilirlər.

Hər il ərəb gənclər tərəfindən Parisdə, Lionda, Bordoda, Nantda yandırılan minlərlə avtomobilin fransız sahibləri, əlbəttə, onları sevməyəcəklər. Tarixi abidələri ərəblər tərəfindən dağıdılan almanlar da, dinc sakinləri ərəb canilər tərəfindən bıçaqlanan isveçlilər də, şübhəsiz, fərqli fikirdə olma-yaçaqlar.

Dünyanı sarmış ərəbobofobiyanın ciddi səbəbləri var və bu, daha çox ərəblərin özlərindən qaynaqlanır. Bəzən bu tendensiyanın adını yanlış olaraq "islamofobiya" qoyurlar, amma bu, daha çox ərəbobofiyadır. Son illərdə Orta Asiyadan və başqa yerlərdən çıxarı və Avropada terror rüzgarı əsdirənlərin arxasından bütün hallarda təşkilatçı, sifarişçi qismində ərəblərin çıxması hiddət oxlarını onlara yönəlmişdir.

Yuxarıda deyildiyi kimi, bizim ölkədə ərəbsevməzliyin tarixi kökləri var. Bu, ondan irəli gəlir ki, vaxtilə ərəblər ölkəmizi istila ediblər, yüz illər boyunca öz dillərini, mədəniyyətlərini yerli xalqa zorla sırıyıblar.

Bir də ortada siyasi məsələlər var. Ərəb dövlətləri beynəlxalq miqyasda bizə heç zaman lazımı dəstəyi verməyiblər - xüsusilə də Qarabağ münaqişəsində. Onlar çox zaman bizə münasibətdə məzhəb fərqliyi prizmasından yanaşırlar və bu, tendensiya davam edir.

Budur, Suriyanın baş müftisi şeyx Əhməd Bədr-əd-Din Hassun Rusiya mediasına deyib ki, Qarabağ erməni torpağıdır və bu, mübahisə predmeti ola bilməz. Bu onun həmin mövzuda ilk açıqlaması deyil, şeyx Əhməd 2011-ci ildə də bənzər fikirlər səsləndirib.

O, öz dövlətinin bəxş bucağını açıqlayır. Onun dəstəklədiyi Əsəd rejimini Rusiya xilas edib, Rusiya isə Ermənistanla müttəfiqdir. Müfti dini mənsubiyyət birgəliyini bir kənara qoyaraq, məsələyə "dostumun dostu mənim də dostumdur" prizmasından yanaşır - bu qədər bəsit. Din-iman məsələsi belələrinin yadına yalnız öz işlərinə yarayanda düşür.

Bununla belə, ayrıca götürülmüş heç bir xalqı ayrı-ayrı fərdlərinin, qruplarının hərəkətlərinə görə ümumiləşdirərək "pis xalq" elan etmək olmaz. Bu, faşizmdir. Söz yox ki, hər millətin yaxşısı, pisi olduğu kimi, ərəblərin içində də milyonlarla yaxşı, mədəni, savadlı insanlar var. Amma nə yazıq ki, indilikdə bu millətin cahilləri, fanatikləri, mədəniyyətsizləri, dün tüccarları, siyasi riyakarları vitrinə çıxıblar.

Bələ bir ibrətəməz fakt var: 2-ci Dünya müharibəsindən az sonra Qərbi Almaniya da olan rus yazıçılarının biri öz təəccübünü gizlədə bilmir və hey-rət içində sual edir: "Necə olur, müharibəni udan biz, amma yaxşı yaşayan almanlardır?" İndi bizim bədxah qonşularımız ermənilər də bu sual qarşısında qalıblar. Guya Qarabağ müharibəsinin qalibi-dirlər, amma "məğlub" Azərbaycanın əhalisindən qat-qat ağır gündə yaşayırlar.

Hər halda, ildən-ilə ən sürətlə boşalan, iqtisadiyyatı daha böhranlı duruma düşən ölkə məhz "qalib" Ermənistanıdır. Yanvarın 1-dən isə Ermənistanı və işğal altındakı Dağlıq Qarabağda ən vacib ərzaq məhsullarının, eləcə də benzi-

Boşalan işğalçı ölkənin acı sonluğu: il-ildən ağır gəlir

Erməni qadınlar Türkiyəyə, kişilər Rusiyaya... - şok faktlar

Erməni polis rəisindən ilginç açıqlamalar; 2017-ci ildə düşmən ölkədə emiqrasiya, insan istismarı rekord həddə çatıb; hər xalq öz rəhbərinə, seçdiyi müttəfiqə və... aqibətə layiqdir

nin bahalaşması gözənilir ki, bu da onsuz da ağır dolanışıqlı olan erməni toplumunu daha fəlakətli duruma salacaq.

Səbəb məlumdur - Ermənistanın 1-ci Qarabağ müharibəsindəki "Pirr qələbəsi", bu qələbənin, yeni işğalın məntiqi sonucu olaraq, Ermənistanın yaşadığı iqtisadi blokada.

Bu xüsusda erməni deputatı, general Seyran Saryanın aşağıdakı sözlərinə diqqət edin. Ermənistan cəmiyyətində ötən ilin aprel ayında Azərbaycan ordusunun ələ keçirdiyi Lələtəpə yüksəkliyinin geri qaytarılması ilə bağlı müzakirələrə şərh verən general deyib: "Allah göstərməsin ki, müharibə başlasın. Bir yüksəkliyə görə biz xalqı qırğına verə bilmərik. Bu yüksəklik elə də əhəmiyyətli deyil" (*Virtualaz.org*).

Əlbəttə ki, Lələtəpə yüksəkliyi əhəmiyyətlidir - həm də strateji əhəmiyyətli. Belə olmasaydı, Azərbaycanın bu uğurlu əməliyyatına görə prezident Serj Sarkisyan dərhal bir neçə generalı həbsə atmaq, təcili şəkildə Müdafiə Nazirliyi rəhbərliyində "təmizləmə" aparardı.

O ki qaldı "müharibə başlasa, erməni xalqının qırğına

getməsi"nə, bu, gerçəkədən də realdır. Ən azından, elə ötən ilin aprelindəki "4 günlük müharibə" bunu deyir. Yeni bu məsələdə erməni generalı tamamilə haqlıdır. Üstəlik, xüsusən Lələtəpə məğlubiyyətiindən sonra Ermənistanı düz-əməlli kişi də qalmayıb, orduya heç vaxt olmadığı qədər çağırışçı problemi yaşayır.

Az öncə tələbələrin hərbi xidmətdən möhlət hüququnun götürülməsi də ən əvvəl bu zərurətdən yaranıb. O da təsadüfi deyil ki, 2016-cı ilin aprelindən sonra erməni ordusunda xidmət eləmək istəyən qadınların sayı iki dəfə artıb (*mənbə jam.news.net*). Orduda qadın isə kişi amilini kompensasiya edə bilməz. Bu aksiomdur.

Bəs erməni kişilər haradadır? Suala yuxarıda qismən cavab verildi. Daha detallı cavabı isə Ermənistanın Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Baş Mübarizə İdarəsinin insan alveri ilə (traffikinq) mübarizə şöbəsinin rəisi Vaçə Ovsepyanın dilindən eşitmək olar.

"Yeni Müsavat"ın 1 in.am nəşrinə istinadən verdiyi məlumatla görə, Ovsepyan öncə deyib: "2017-ci ildə traffikinq və insan istismarı əlamətləri

üzrə Ermənistanı 9 cinayət işi qaldırılıb. 1 cinsi istismar halı daxillə bağlıdır, ikisi xaricə - Türkiyə və Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri ilə. 6 əmək istismarı faktının isə ikisi xarici ölkə ilə - Rusiya və Gürcüstanla bağlı olub. Zərərçəkmiş qismində tanınan 13 şəxsədən 7-si qadın, 6-sı isə azyaşlıdır".

Onun sözlərinə görə, Ermənistan ənənəvi olaraq insan alverinin (traffikinq) keçdiyi ölkə hesab edilir. "Yeni Ermənistanı verovka edilə bil başqa ölkələrə aparılan insanların (qadın və kişilərin - red.) sayı başqa ölkələrdə verovkə edilə bil Ermənistanı gətirilən insanların sayından müqayisəyə gəlməz dərəcədə böyükdür. Əmək miqrantı (kişilər) istismarı üçün bizim vətəndaşların əsas istiqaməti Rusiya, cinsi istismar (qadınlar) üçün isə Türkiyə və Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri olaraq qalır", - deyir o etiraf edib.

Ovsepyan qadın və kişilərin istismarının əsas səbəbi kimi Ermənistanı ağır sosial durum, hüquqi biliklərin aşağı səviyyədə olmasını və savadsızlığı göstərib.

Sözsüz ki, səbəblər arasında ağır iqtisadi-sosial durum öndə gəlir. Elə olmasaydı, ha-

zırda təkə Türkiyəyə on minlərlə qanunsuz erməni miqrant, xüsusən də erməni "ağçı" (qadın) çörək-pulu qazanıb eyni zamanda Ermənistanı aillərini saxlamazdılar.

Belə acı sonucun tək səbəbi əlbəttə ki, "Pirr qələbəsi"dir. Bir hərbi qələbə ki, onun faydasını başqa dövlət (Rusiya) görəəcək, ölkəni həmin dövlətin vassalına çevirib xalqı acınacaqlı duruma salacaq, erməni kişilərin Rusiyaya, zənənlərin isə Türkiyəyə kütləvi köçünə nədən olacaq, ona sevinməyə dəyərmə?

Erməni xalqı üçün daha acınacaqlısı odur ki, bu mifik qələbənin acı meyvələri hələ yeyilib qurtarmayıb. Çünki hakimiyyətdəki kriminal-oligarxik "Qarabağ klani" - Sarkisyan rejimi və Rusiya faktoru buna imkan vermir, konfliktin həllinə, Ermənistanın qonşu Azərbaycan və Türkiyə ilə barışmasına mane olur.

Ən böyük bədbəxtlik də elə budur əslində - heç olmasa, fəlakətin yarasından qayıtmağa imkan verilməməsi. Ancaq bu, ilk növbədə erməni xalqının problemdir. Necə deyirlər, hər xalq öz rəhbərinə, seçdiyi müttəfiqə və... aqibətə layiqdir.

□ "Yeni Müsavat", siyasət şöbəsi

Son günlər Ermənistan ordusunun keçmiş və hazırkı zabitləri qorxuya düşdükləri təəssüratı yaradan, təlaşlı açıqlamalarla çıxış edirlər.

tarılacaq. Bu, olmasa belə, başqa istiqamətdən daha böyük əraziləri işğal edəcəkləri barədə hədələyirdilər. İddia edirdilər ki, bununla da Azərbaycana öz güclərini göstərəcəklər. Ermənistan çox istəyirdi ki, Azərbaycan

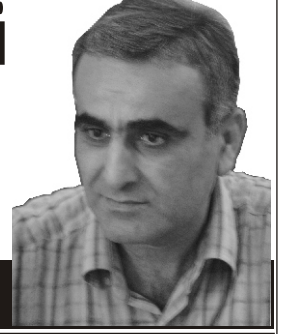
də 150-dən yuxarı atəşkəs pozulması halı baş verir, bu, o deməkdir ki, müharibə vəziyyəti aktiv fazaya keçib, vəziyyət daha da gərginləşib. Bunun səbəbkarı isə Ermənistan tərəfidir. Məsələ burasındadır ki, Ermənistan

“niyə hürürsən?” Deyir “qorxuduram”. “Bəs niyə quyrugunu bulayırsan?” Deyir “qorxuram”. İndi erməni generalıların həmin misalı xatırladı. Onlarda hər hansı istiqamətdə uğur alınmayanda artıq özlərinə bəraət

Ağ Evdə iftar süfrəsi yasaqlanandan sonra...

Zahid SƏFƏROĞLU

zsafaroglu@gmail.com

Biznesdən böyük siyasətə uğursuz sıçrayış edən Donald Trampın Ağ Evə “propiska” olmasından təxminən bir il ötür. Bir ölkə rəhbəri üçün kiçik zaman deyil - əgər Trampı ölkə rəhbəri saymaq mümkünsə...

İş ondadır ki, reytingi rekord həddə aşağı düşən Tramp hələ də ABŞ-ın nüfuzlu prezidentinə çevrilə, hakimiyyətdə vəzəliyi təmin edə bilməyib. Olsa-olsa, o, yalnız Ağ Ev sakinləri üçün legitim dövlət başçısıdır. Trampın xüsusən də ölkənin xarici siyasətinə təsiri “Oval kabinet”dən uzağa getmir.

Müşahidələr göstərir ki, adamı əməllicə çərçivəyə, qəfəsə salıblar. Bu da şəkk yox ki, ən əvvəl onun populist vədlər sayəsində böyük siyasətə təsadüfi gəlişi, ardınca verdiyi naşı qərarlarla birbaşa bağlıdır, siyasətə də dollar prizmasından baxmaqda davam etməsi ilə bilavasitə ilgilidir.

Tramp böyük siyasətin əlifbasını öyrəninə yəqin ki, Amerikanın Amerikaya dəyəcək. Təsəvvür edin, Rusiya ilə münasibətləri düzəldəcəyinə əmin olan, buna hətta söz verən, Putinin dostu kimi tanınan Trampa həmin o Putini ABŞ-ın 1 nömrəli düşməni elan edən yeni Milli Təhlükəsizlik Strategiyasını imzaladı.

Onun ötən yay Ağ Evdə Ramazan ayında müsəlman dövlətləri səfirlərinə iftar süfrəsi açmaq kimi çoxillik ənənəsinə ilk dəfə yasaq qoyması da əsla uzaqgörən gediş deyildi. Həmin qərarın əks-sədası BMT-də Qüdsə bağlı son səsvermədə özünü göstərdi - bir müsəlman ölkəsi belə, Trampın mövqeyini dəstəkləmədi və ABŞ ənənəvi müttəfiqi İsrail xaric, 3-4 cırdan (ada) dövlətin ümidinə qaldı, faktiki, tək-ləndi. Diqqətçəkəkdir həm də odur ki, Trampın səsvermə öncəsi ölkələri hədələməsi də əks-effekt verdi. Bu da ABŞ tarixində başqa bir neqativ ilk idi!..

Bir dəfə yazmışdıq. Tramp məgər Reyqandan, Klintondan, ata və oğul Buşlardan, Obamadan daha ağıllı oldu ki, Qüdsü İsrailin paytaxtı elan elədi? Təbii ki, yox. Onun sələfləri yaxşı bilirdilər ki, o halda nəticə Amerika üçün yaxşı olmayacaq, dostlar azalacaq, rəqiblər isə çoxalacaq. Siyasətçinin, liderin birinci vəzifəsi ölkəni gözəyən neqativ hadisələri öncədən, dəqiqliyinədək hesablaşmaq olmalıdır.

Trampda isə bu kreativlik yoxdur. Odur ki, hakimiyyətdə qaldıqca Amerika vaxtaşırı belə sürprizlərə tuş gələcək. O üzün ehtimal ki, bundan sonra Amerika “dərindən” onun hərəkətlərini daha sət çərçivəyə salmalı olacaq, nəzarətə götürəcəkdir.

Bəzi şərhçilərə görə, Trampdan sonrakı prezident onun Qüds qərarına veto qoyacaq. Ola bilsin, Tramp ABŞ səfirlərini Qüdsü köçürməyə macal da tapmasın - impaçment imkan verməsin. Ancaq artıq olan olub. Trampa görə Birləşmiş Ştatların dünyadakı nüfuzu növbəti zərbə yeyib.

Bir şey adındır ki, onun xələfinin işi xeyli çətin olacaq - sələfin “zir-zibillərini” yığışdırmaq baxımından. O da aydındır ki, ABŞ-ın xarici siyasətinə indiki prezidentin təsiri heç vaxt olmadığı qədər azdır. Halbuki, prezident ölkənin sükançısı sayılır - ələlxüsus, prezidentli ölkələrdə.

ABŞ nə qədər hüquqi-demokratik dövlət olsa da, hakimiyyət bölgüsü ölkədə saat kimi işləsə də, bu amil öz önəmini saxlayır: ölkənin sükançısı güclü, xarizmatik, müdrik şəxs olmalıdır. Belədirmi? Əfsus ki, ABŞ kimi dövlətin sükanı faktiki şəkildə Jirinovski, Vəzirov çaplı bir adamın əlindədir. Və nəticə nə olmalıdırsa, odur...

Bu yerdə Böyük Britaniyanın ünlü baş naziri Uinston Çörçillin məşhur ifadəsi yada düşür: “Demokratiya ideal idarəçilik sistemi olmasa da, bəşəriyyət bundan yaxşısını tapa bilməyib”. Demək, tapmadıqca təsadüfi siyasətçilərin seçici kütləsinin “saqqızı”nı oğurlayıb ABŞ kimi nəhəng dövlətlərin başına keçmək riski də qalacaq - bəşəriyyətə gətirəcəyi təhlükələrlə birgə.

Qayıdaq əsas suala: hazırda ABŞ-ı kim idarə edir, yaxud Amerika Ağ Evdənmi idarə olunur? Bəşəriyyət üçün, konkret olaraq Azərbaycan üçün böyük nüvə dövləti ABŞ Ağ Evdən idarə olunsa yaxşıdır, yoxsa Konqresdən və ya Dövlət Departamentindən?

Suallara cavab vermək asan olmasa da, yanında nüvə çamadanı daşıyan ABŞ prezidentinin ən azı, proqnoza yətimli birisi olması mütləqdir. Nə yazıq ki, cənab Tramp bu kateqoriyaya da uyğun gəlir.

Odur ki, Qarabağ, işğal problemi olan Azərbaycan xüsusi diqqətli olmalı, qlobal siyasətə böyük təsir imkanlarına malik ABŞ-la münasibətlərini Tramp amilini nəzərə alaraq qurmalıdır. O mənada ki, Tramp ABŞ prezidenti olsa da, hələ ki ABŞ dövləti demək deyil...

Erməni generalın müharibə qorxusu

Düşmən ölkənin hərbiçilərinin erməniləri vahiməyə sala biləcək açıqlamalar yaymasının səbəbi nədir; **polkovnik Şair Ramaldanov**: “Artıq Azərbaycan Silahlı Qüvvələri ilə əvvəlki kimi danışmaq mümkün olmayacaq”

Bu dəfə də erməni deputatı, general Seyran Saroyan Ermənistan cəmiyyətində ötən ilin aprel ayında Azərbaycan ordusunun ələ keçirdiyi Lələtəpə yüksəkliyinin geri qaytarılması ilə bağlı müzakirələrə şərh verib. Virtualaz.org erməni mətbuatına istinadən xəbər verir ki, məsələ ilə əlaqədar S.Saroyan deyib: “Allah göstərməsin ki, müharibə başlasın. Bir yüksəkliyə görə biz xalqı qırğına verə bilmərik. Bu yüksəklik elə də əhəmiyyətli deyil”. Bundan sonra general fantaziyalar aləminə qapılıraq qeyd edib ki, erməni tərəfi cəbhə xəttinin digər istiqamətlərində hücumla keçə və “hamını əsir götürə bilər”.

Xatırladaq ki, ötən həftələrdən erməni ekspertlər ya Azərbaycanın Türkiyə ilə birlikdə Ermənistanın paytaxtına Naxçıvandan zərbələr endirəcəyini iddia edir, ya da Azərbaycan ordusunun Qarabağla kifayətlənməyərək Zəngəzur və İrəvana da hücum edəcəyini deyirlər. Nə baş verir, ermənilər bununla nə demək istəyirlər?

Ehtiyatda olan polkovnik, hərbi ekspert Şair Ramaldanov “Yeni Müsavat”-a açıqlamasında bildirdi ki, erməni generalın Lələtəpə ilə bağlı belə bir mövqedən çıxış etməsi təbii deyil: “Onlar nə qədər yalan danışsalar da, bu sözlərində haqlıdırlar. Həqiqətən də müharibə başlasa, erməni ordusu üçün fəlakət olacaq. Azərbaycan silahının gücü, ordumuzun mövqeləri, ölkəmizin iqtisadi potensialı, əsasən də insan resurslarımız düşməndən qat-qat üstündür. Bu gün Azərbaycan cəmiyyəti gözələ mövqeyindən hücum mövqeyinə keçib torpaqlarımızın azad olunmasını istəyir. Ona görə təbii ki, belə bir durumda ermənilərin müharibəyə başlaması onların sonunu gətirə bilər”. **Ekspert erməni hərbiçinin bu fikirləri əbəs yerə dilə gətirmədiyini vurğuladı:** “Aprel hadisələrindən sonra birinci şəxsdən tutmuş müdafiə nazirliyinin rəhbərliyinə kimi cəmiyyəti sakitləşdirmək üçün bir sıra maneəvər etdilər. Onlar bəyan etdilər ki, aprel müharibəsindən itirilmiş ərazilər geri qay-

Şair Ramaldanov

canı cəzalandırırsın. Erməni tərəfin təmas xətti boyu təxribatlara əl atması dinamikasına baxsaq, görürük ki, onlar çoxsaylı istiqamətlərdə öz imkanlarından istifadə edib uğur qazanmağa çalışıblar. Ancaq Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin ayıq-sayıqlığı, qəhrəmanlığı, həmçinin şəhidlər verməsi nəticəsində düşmənin heç bir istəyi, diversiya hərəkətləri və gənşmiş qaydaları həyata keçirməyib. Ondan sonra düşmən ölkə rəhbərliyinin xalqına verdiyi bu vədlər aydan-aya keçirdi. Hətta səriştəsizliyinə və vədləri yerinə yetirmədiyinə görə müdafiə nazirliyinin rəhbərliyindəki şəxslər də dəyişdirildi. Ermənilərin bu durumu mənə Krilovun “Kvartet”ini xatırladı. Necə ki, orada musiqiçilərin yerlərini dəyişirdilər ki, musiqi yaxşı alınsın. Ermənistan ordusunda da rəhbərliyin dəyişdirilməsinə baxmayaraq, heç bir uğur əldə etmək mümkün deyil”.

Ş.Ramaldanov düşməne xəbərdarlıq etdi: “Artıq Azərbaycan Silahlı Qüvvələri ilə əvvəlki kimi danışmaq mümkün olmayacaq. Hər gün təmas xəttin-

nistan hakimiyyəti illərdir xalqın etiraz edən təbəqəsini yerində oturtmaq üçün Qarabağdakı gərginlikdən istifadə edir. Ermənistan rəhbərliyi cəmiyyəti belə ifadələrlə qorxudur. Ona görə də bəyan edirlər ki, Azərbaycan tək Qarabağı azad etməklə razılaşmayacaq, Ermənistanın digər ərazilərinə, Zəngəzura, İrəvana da hücum edəcəkdir”.

Erməni generalın “Bir yüksəkliyə görə biz xalqı qırğına verə bilmərik. Bu yüksəklik elə də əhəmiyyətli deyil” iddiasına gəldikdə, Ş.Ramaldanov bunları söylədi: “Lələtəpə bəlkə də onlar üçün strateji əhəmiyyət kəsb etmir. Ancaq bizim üçün önəmli çox böyükdür. Çünki Lələtəpənin azad edilməsi Horadiz, Cocuq-Mərcanlı, Tap Qaraqoyunlu istiqamətlərinə nəzarət etmək imkanı yaradır. Təbii ki, düşmən işğalında olan ərazilərdə xarabalıqlar qalıb. Həm də bu ərazi bizim üçün ona görə stratejidir ki, Azərbaycan ordusu o təpələrdən düşmənin bütün hərəkətlərini izləyə və cavabını verə bilər. Bəzi generallar ortaya çıxıb özlərinə bu yolla bəraət qazandımağa çalışır. Məşhur misal var, “itdən soru-

qazandımağa çalışırlar ki, bu təpələr bizə lazım deyil”.

Hərbi ekspertimiz qeyd etdi ki, bu gün erməni cəmiyyəti iki yerə parçalanıb: “Bir hissə məsələni qoyur ki, Qarabağ məsələsini həll etmək lazımdır, çünki bu, Ermənistanla müsbət heç nə verməyib, iqtisadiyyat bərbad gündədir, silah almaq üçün pul yoxdur, Rusiyanın “kredit əsirinə” çevrilirik. Üstəlik, ərəb ölkələrindən investorlar cəlb edirlər ki, Ermənistanla yatırım qoysunlar, əhali düşdüyü ağır vəziyyətdən çıxsın. Təsəvvür edin, Rusiyadan kreditə 200 milyonluq silah alıblar, indiyədək onun cəmi 73 milyonunu verə biliblər. Ermənistanın sağlam insanlar deyir ki, sabah müharibə başlasa, nəinki Qarabağı saxlamaq mümkün olmayacaq, Ermənistanın özü də fəlakətlər içində boğulacaq. Bu gün hər tərəfdən Sərkisyan hakimiyyəti böyük təzyiç altındadır. Çıxış yolu üçün də generalın ortaya çıxanblar, onlar da deyirlər ki, apreldə əldən getmiş təpələr əhəmiyyətli deyil. Bunlar hamısı cəmiyyətin təzyiqinə cavab xarakteri daşıyır. Üstəlik, bu, həm də əsgər valideynlərinin fəaliyyətinə cavabdır, cəmiyyəti sakitləşdirmək üçün manipulyasiyalardır. Hansı ki, onlar bu vaxta qədər başqa söz deyirdilər. Bir müddət əvvəl Serj Sərkisyan da Azərbaycanın silahlanması ilə bağlı həyəcanlı ifadələr işləmişdi. Bununla da o, öz havadarlarına mesaj vermişdi ki, onlar Ermənistanla yermiş etsinlər”.

Qeyd edək ki, həftənin ilk günü Azərbaycan ordusu Ermənistanla məxsus pilotsuz uçuş aparatını məhv edib. Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, dekabrın 25-i günorta saatlarında cəbhənin Ağdam istiqamətində Silahlı Qüvvələrimizin mövqeləri üzərində keşfiyyət uçuşları həyata keçirməyə cəhd göstərən Ermənistan silahlı qüvvələrinə məxsus pilotsuz uçuş aparatı (PUA) məhv edilib. Bu, erməni təxribatlarının qarşısının anındaca alındığını sübuta yetirən faktıdır.

□ **E.PAŞASOY,**
“Yeni Müsavat”

Milli kriptovalyutamız nə vaxtdan satışa çıxacaq

Nicat Dağlar: "Azkoin ilkin olaraq kifayət qədər kiçik məbləğlə dövriyyəyə buraxılacaq"

Son 1 ilin trendi olan kriptovalyuta artıq dünya valyuta bazarında özünə yer tutmaqdadır. Vaxtilə 1-2 dollara satıldığı zamanlarda bitkoin alanlar indi asanlıqla milyonçuya çevriliblər. Bu da sözügedən virtual pula marağı artırır. Müsbət məqamlardan biri də odur ki, Azərbaycan da bu prosesdən geridə qalmır. Hazırda yüzdən artıq kriptovalyuta növlərinin sırasına Azərbaycan kriptovalyutası - azkoin (AzCoin-red.) də qatılmaq üzrədir. Belə ki, dünyanın ilk milli elektron valyutası Azərbaycanda yaradılır. Pilot layihə olaraq həyata keçirilən bu proses çerçivəsində azcoin.az saytı da fəaliyyətə başlayıb.

Qeyd edək ki, milli kriptovalyutaların yaradılması prosesi dünyada da gedir. İnkişaf etmiş və inkişafa meyilli olan ölkələr artıq öz milli koinlərinin istehsalına başlanılması mərhələsinə qədəm qoyublar. Yaponiya kimi güclü iqtisadi dayaqlara malik dövlət bütünlüklə kriptovalyutaya keçid etmək əzmindədir və artıq bu proses demək olar yekun mərhələyə yönəlib. Avropa ölkələrinin bəzində koin banklar və marketlər fəaliyyətə başlayıb.

Bu günlərdə Rusiyanın rabitə və kütləvi kommunikasiyalar naziri Nikolay Nikiforov da kriptovalyuta istehsalına başlaya-

lənə qədəm qoymuşuq. Ənənəvi ödəniş vasitələrindən imtina olunmasa da, paralel şəkildə inkişaf etdirilən bir proses gedir. Bu gün insanlar əsasən kriptovalyuta deyərək bitkoinləri göz önünə gətirirlər. Ancaq hazırda birjalarda yüzə yaxın kriptovalyuta növü var, bitkoin sadəcə ilk yaranmış virtual valyuta növüdür. Bitkoin 2009-cu ildə ortaya atılmış bir layihədir, yapon Satoshi Nakamoto tərəfindən yaradılıb və "blockchain" (blokçeyn) texnologiyasına əsaslanır".

Bir haşiyyə çıxaraq qeyd edək ki, "blockchain" - məlumatların saxlanması vasitəsi və yaxud tranzaksiyaların, müqavilə-

oluna bilər. Bu, XXI əsr insanının gündəlik iş qrafikini tənzimləməyə kömək edən, onu sürətləndirən, vaxt itkisinin qarşısını alan bir texnologiyadır. "Blockchain" ani olaraq pul köçürmələrini təmin edir, hər hansı bank əməliyyatı, bank növbəsi, istirahət və ya bayram günlərini tanımayan bir texnologiyadır. Bir neçə saniyədə insanlar başqa bir ölkəyə vəsait göndərə bilər və ya hansısa informasiya mübadiləsinə apara bilər".

internetin yeni fenomeninin inkişafı üçün şərait yaradılsa, biz niyə bu prosesdən geri qalmalıyıq? Bu düşüncə ilə bu sahədə müəyyən addımlar atmağa başladığımız. Azərbaycan hər zaman ilk nümunələrin yarandığı ölkə kimi bu gün bütün dünyada şöhrət qazanıb. Hazırda Azərbaycanda həyata keçirilən bir çox layihələr hətta aparıcı ölkələr üçün də yeni təcrübə kimi qəbul olunur. Azkoinin yaradılması da məhz bu ənənənin davam etdirilməsi, ölkəmizin MDB məkanında kriptovalyuta tətbiq edən və dünya ölkələri arasında milli rəqəmsal valyuta yaratmış ilk ölkə kimi tarixə düşməsi məqsədinə yönəldilib. "AzCoin" adlı bir pilot layihə yaratdıq və onu dünyaya çıxartmağın yollarını axtarırdıq. Ona görə ki, bu proses daha da sürətlənəndə biz dünyadan geridə qalmıyaq, paralel addımlaya bilək. Beləcə, proses başladı və yüksək səviyyəli bak mütəxəssislərindən, xarici ekspertlərdən, IT mütəxəssislərindən və iqtisadçılardan ibarət bir komanda formalaşdı və bu pilot layihənin icrasına başladıq. Artıq elə bir mərhələyə çatmışıq ki, azkoinin kriptovalyuta olaraq təqdim olunması üçün işlərin 85 faizi həyata keçirilib. Paralel olaraq, xarici mütəxəssislərlə azkoinə məxsus alqoritmin hazırlan-

caqları barədə rəsmi açıqlama verib. Bu təşəbbüsün Rusiya prezidenti Vladimir Putindən gəldiyini deyən nazir kriptorubl istehsalına qısa müddət ərzində başlayacağını və bu prosesin az bir vaxt aparacağını da əlavə edib.

Bəs görəsən, Azərbaycanda milli koinin yaradılması prosesi hazırda nə yerdədir? Bu kriptovalyuta nə zaman satışa çıxarılacaq? Azkoinin perspektivi varmı?

Bu barədə tanınmış jurnalist, «Azərfaks» agentliyinin baş redaktoru, "Azcoin" milli kriptovalyuta layihəsinin təmsilçisi Nicat Dağlar - "Yeni Müsavat"a geniş məlumatlar verib. O bildirdi ki, hazırda dünya yeni bir mərhələyə qədəm qoyub və bütün sahələr rəqəmsallaşdı: "Şübhəsiz ki, bu proses son nəticədə ödəniş vasitələrini də əhatə etməli idi. Artıq həmin mərhələ-

lən, sövdələşmələrin rəqəmsal reyestridir. Bu sistemdə nə vaxtsa həyata keçiriləcək bütün tranzaksiyaların ictimai bazasıdır. İngilis dilində "blockchain" hərfi tərcümədə - blok-blok, chain-zəncir - deməkdir. İlk dəfə bu termin Bitcoin kriptovalyutası ilə həyata keçirilmiş paylanmış məlumat bazasının adı olaraq peyda olub. Rəqəmsal qeydlər "bloklar"-da birləşir, bu bloklar isə daha sonradan çətin riyazi alqoritmlərin köməklili ilə kriptotrafik və xronoloji "zəncir"-də birləşir. Hər blok özündən əvvəlki blok ilə əlaqəlidir və özündə bir sıra qeyd sahibdir. Yeni bloklar nizamlı şəkildə zəncirin sonuna əlavə olunur.

Nicat Dağlar da vurğuladı ki, kriptovalyuta haqqında danışarkən mütləq "blockchain" texnologiyasını bilmək lazımdır: "Bu texnologiya təkə kriptovalyutada deyil, bütün sahələrdə tətbiq

N.Dağların sözlərinə görə, bu elektron valyuta, yeni nəslin ödəniş vasitəsi rolunu oynayacaq: "Biz dünyada gedən prosesləri müşahidə etdikcə gördük ki, bu prosesin geriyyə yolu yoxdur. O, ilkin mərhələdə klassik ödəniş vasitələri ilə paralel şəkildə tənzimlənir, cəmiyyətin sosial vəziyyətinə və inkişaf sürətinə uyğun olaraq təşəkkül tapır. Azkoin alqı-satqı və məişət tələbatlarının təmin edilməsi üçün tarixən istifadə olunmuş və olunan ödəniş vasitələrinin (barter üsulu, dəmir və kağız nominalları) keçdiyi inkişaf mərhələsində yeni səhifədir. AzCoin (AzCoin-red.) sistemi hazırkı mərhələdə pilot layihə kimi işlənib və gələcəkdə tətbiqini mümkün edəcək alqoritmik ardıcılıq, eləcə də digər zəruri texniki dəstək mexanizmləri ilə təmin olunur. Dünyanın əksər ölkələri artıq kriptovalyutayı öz bazarlarına buraxıblar,

masına başladıq. Texniki bazanın yaradılması üçün lazım olan bütün addımlar atıldı".

Həmsöhbətimin qənaətinə görə, azkoinin tam olaraq kriptovalyuta kimi mövcud olması üçün bir neçə ay da vaxt lazımdır: "Layihəmizin əsas məqsədi odur ki, kriptovalyuta bazarı təmənilə formalaşsın, koinlər ciddi səviyyədə qəbul olunsun, ondan sonra azkoin də bu ailyə qədəm qoysun. Biz eyni zamanda insanları kriptovalyuta ilə bağlı maarifləndirməyə çalışırıq, vətəndaşların məlumatı azdır. Bu məqsədlə biz həm də azcoin.az saytını yaratdıq. Bu sayt birinci mərhələdə məhz maarifləndirmə işi aparır, insanların başa düşəcəyi dildə məlumatlar təqdim olunur. Kriptovalyutanın özəlliyi, istifadə qaydaları, elektron cüzdanlar və sairə bağlı informasiya verəcək. Azkoinlər elektron cüzdanlarda

Ziya Məmmədovun qalmaqallı müşavirinin vəkili danışdı

Ceyhun Yusifov: "Qoy məhkəmə olsun, sübutlara qiymət verilsin; bundan niyə qaçırırlar?"

"Onun bu cinayəti törətməsinə dair bir çox mötəbər sübutlar var. Özünü bundan xəbəri olandan, yəni biləndən sonra ki, cinayət yolu ilə əldə etdiyi qızıl-zinət əşyalarını kimə satıb, hansı əmlakları alıb bundan xəbərimiz var başladılar ssenari qurmağa".

Bu sözləri "Yeni Müsavat"a sabiq nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovun müşaviri Çingiz Baxşiyevin vəkili Ceyhun Yusifov deyib.

Vəkilin sözlərinə görə, Rövşən Əhmədov Çingiz Baxşiyevin ona etibar etdiyi qızıl-zinət əşyalarını mənimşəyib. Bundan sonra məsuliyyətdən yayınmaq üçün müxtəlif yollara əl atıb: "Əvvəlcədən planlı şəkildə belə bir hadisəni ortaya atdılar. 2-3 yuxu dərmanı içib və özünü xəstəxanaya salıb. İndi də istəyir ki, onu psixiatriya şöbəsinə köçürsünlər. Məhkəmə də yarımcı qalır. Yəni bunu əvvəlcədən planlaşdırıblar. Plan budur. Bunu müxtəlif yerlərdə də çatdırmışıq".

Ceyhun Yusifov deyib ki, Rövşən Əhmədov məsuliyyətdən yayınma bilməz: "Ona etibar edilmiş əmlakı ələ keçirib. Məhkəmə ona bəraət verəndə Azərbaycan məhkəmələrini göyün 7-ci qatına qaldırmışdı. Ədalətli hökm çıxarıldığını deyirdi. Biz də sübutlar ortaya qoyuruq. Qoy məhkəmə olsun, sübutlara qiymət verilsin. Bundan niyə qaçırırlar? 1 günün içində qızının adına 3 əmlak alıb. Hansı pulla alıb? Qızıl-zinət əşyalarını satıb və alıb. Görürlər ki, işin üstü açılır, onu aparıb yıxıblar xəstəxanaya. Məhkəmədən də yayınırlar".

Qeyd edək ki, Çingiz Baxşiyevin həbs etdirmək istədiyi qohumu Rövşən Əhmədov dekabrın 21-də intihara cəhd edib. Müxtəlif dərman preparatları qəbul edən R.Əhmədov komada 1 sayılı Klinik Tibbi Mərkəzin Toksikologiya şöbəsinə çatdırılıb. İntihardan öncə məktub yazaraq özünü öldürmə həddinə çatdırılmasında Çingiz Baxşiyevin suçu olduğunu qeyd edib. Rövşən Əhmədov sabiq nazir müşavirinin 800 min manatlıq qızıl-brilyantını ələ keçirməkdə suçlanaraq həbs olunmuşdu. O, ittihamları qəbul etmirdi, deyirdi ki, Çingiz Baxşiyev onu susdurmaq, narkotik alveri etməsi haqda məlumatları ictimaişəddirməmək üçün saxta ittihamla həbsə alınıb. Təxminən 1 il həbsdə saxlandıqdan sonra Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə ona bəraət verildi və azadlığa buraxıldı. Hökmdən narazı qalan dövlət ittihamçısı protest və zərərçəkmiş Çingiz Baxşiyev apelyasiya şikayəti verdi. Hazırda işə Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə baxılır.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

saxlanılacaq, onun idarə olunması məsələsi meydana çıxacaq. Hazırda işlər davam etdirilir. Prosesi sürətləndirməyimizin səbəbi odur ki, kriptovalyuta bazarı sabit deyil, bitkoinin qiyməti 15-20 min dollar arasında oynayıb. Gözləyirik ki, müəyyən bir sabitlik yaransın, koinlər şişdirilmiş qiymətindən normal qiymətinə dönsün. Azkoin ilkin olaraq kifayət qədər kiçik məbləğlə dövriyyəyə buraxılacaq. Hazırda bu proses üzrə də hesablamlar aparırıq. Bu məsələlərə yaxın bir neçə ayda aydınlıq gətiriləcək".

Azərbaycan hökumətinin milli kriptovalyutaya münasibətinə gəlinə, Nicat Dağlar qeyd etdi ki, istənilən halda prosesin geri dönüşü yoxdur: "Mərkəzi Bankın sədri Elman Rüstəmovun kriptovalyuta ilə bağlı açıqlaması var idi. O, məsələyə bir qədər optimist yanaşmamışdı. Bu, başadüşüləndir, çünki koinlər yeni fenomenidir. Mərkəzi Bank səviyyəsində bir komanda forma-

laşdırılıb bu prosesi izləyir, güman edirik ki, bu kriptovalyutaya dövlətlər səviyyəsində maraq göstəriləcək. Bəzi dövlətlər indidən kriptovalyutaya yaşıl işıq yandırılıblar. Kriptovalyuta bank sistemindən kənar bir valyuta olduğu üçün hökumətlərin ona ehtiyatla yanaşması da normaldır. Ancaq ümumilikdə prosesin geri dönüşü yoxdur. Çox istərdik ki, Milli Məclisin İqtisadiyyat, sənaye və sahibkarlıq komitəsi bu məsələyə maraq göstərərək qrup yaratsın və kriptovalyutanın və "blockchain" texnologiyasının araşdırılması, ölkəmizdə tətbiqi üçün iş görsün. Azərbaycan dünyada gedən bu prosesdən geri qalmasın. Biz hazırda bu məsələdə geridəyik və dünya bizi gözləmir. Qonşu ölkələrdə bu proseslər çox sürətlə gedir. Ancaq bir neçə ay Azərbaycan da kriptovalyutayı, ilk milli kriptovalyuta olan azkoin bu bazarda özünə layiqli yer tutacaq".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

"Yeni Müsavat"ın qonağı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının üzvü, Tərxis Olunmuş Hərbçilərin Gəncləri Maarifləndirmə İctimai Birliyinin sədri Emin Həsənlidir. Emin bəylə Dağlıq Qarabağ ətrafında cərəyan edən proseslər və digər məsələlərlə bağlı söhbət etdik.

- Emin bəy, ötən ilin aprel döyüşlərindən sonra Dağlıq Qarabağ ətrafında gedən proseslər qızıqıb. Bunun sonluğunu necə dəyərləndirirsiniz?

- Aprel hadisələri böyük bir test oldu. Hər kəs üçün nəticə çıxarmalı hadisələr yaşadıq. Ermənistan işğaldan sonra bir mif yaratmışdı, buna "Ohanyan xətti" də deyil bilirik. Bu mifi Azərbaycan 40-45 dəqiqəyə darmadağın etdi. Nəticədə Ohanyan da istefaya göndərildi. Həmin əməliyyatlarda ordumuzun bir neçə günə Qarabağı azad etmək qabiliyyətində olduğu göründü. Əslində bu fikir ölkə daxilində tez-tez səslənirdi. Amma beynəlxalq aləmdə şişirdilmiş kimi qəbul olunurdu. Lakin aprel hadisələri bunun sübutu oldu və ermənilər idarəetməni tamam itirdilər. Cənab prezident daha öncə bildirmişdi ki, ölmək istəmirsinizsə, Füzuliyə, Ağdama gəlməyin. Erməni valideynlər övladlarının meyitlərini götürüb, Prezident Aparatının önünə belə getdilər. İlk dəfə Ermənistanında dedilər ki, biz övladlarımızın başqa torpaqlarda ölməsini istəmirik. Bu gün Ermənistan hökuməti nə qədər əhalini inandırmağa çalışsa da, mümkün deyil, çünki artıq ermənilər ordumuzun gücünü yaxşı bilirlər, həm peşəkarcılığına, həm döyüş əzminə, həm vətənpərvərliyinə, həm də texnikasına görə... Artıq ermənilər o ruh düşkünlüyünü aradan qaldıra bilməyəcəklər. Yaxınlarda sizin mətbuat orqanı başda olmaqla, bütün mətbu orqanlar verdilər, Ermənistan silahlı qüvvələrinin baş qərargah rəisi bildirdi ki, Azərbaycan Zəngəzur, İrəvan və Qarabağı qaytarmaq istəyir, buna da gücünü var. Bu bir etiraf idi. Biz heç bir kömək olmadan dövlət olaraq, bunları etdik. Ermənistan artıq gücümüz qarşısında dayana bilmir. Aprel hadisələrindən sonra Ermənistan ali

"Bu mifi Azərbaycan 40-45 dəqiqəyə darmadağın etdi"

Emil Həsənlidir: "Ermənistanın müalicəsi Azərbaycan əsgərinin qılıncının altından keçir"

bir neçə hərbi hissəsi bütövlükdə Qarabağı işğaldan azad edə bilər. Aprel hadisələrində Azərbaycan heç səfərbərlik etmədi. Bizim təşkilat və digər qazilər, veteranlarla bağlı qurumlar tez-tez hərbi hissələrdə olur. Ordumuzdakı inkişafı görürük. Şəhid, əil ailələrinə diqqət durmadan artır. Cənab prezidentin ad günlərini məcburi köçkünlər, yaxud əsgərlərlə birlikdə qeyd etməsi təsadüfi deyil. Biz ədalətsiz, hüquqsuz dünyada yaşayırıq. Biz ehtiyatda olan hərbçilər olaraq, qaradaş Türkiyənin qazilər dərnəkləri ilə sıx əməkdaşlığımız var. Aprel qazilərinin bir hissəsinin də Türkiyəyə səfərini biz təşkil etdik, oradan da bura səfərə

var idi. Dünyanın hər yerində belədir, yeni müharibə olanda media dərinliyi ilə məlumat vermir, eyni zamanda, ordunun yanında olur, necə ki, aprel hadisələrində mətbuatımız belə etdi. Siyasi partiyaların mövqeyini də yüksək qiymətləndirmək lazımdır. Dövlət sirrini də qorumaq lazımdır. Peşəkar ordumuz kimi, peşəkar mətbuatımız da var. Xocalıda o boyda hadisə baş verdi, amma bir neçə ildən sonra bunu dünyaya çatdırma bildik. Amma Zəhra faciəsini saatlar ərzində dünyaya yaydıq. Demək, dövlət güclü oldu da haqq işini dünyaya daha tez yayır. Ermənistan bütün cəbhələrdə geriləməkdə davam edir. Bu cür davam etsə, Ermə-

ni Minsk Qrupu həmsədrləri olan ölkələr etimadlarını itiriblər. Aprel hadisələri də onu sübut etdi ki, bu dövlətlərin vasitçiliyinə heç bir ehtiyac yoxdur. Ermənistanı ayaqda saxlayan da Rusiya, Amerika və Fransadır. Onların yardımı dayansa, cənub qonşumuz İran üzərindən ermənilər keçməyə, qısa zamanda əməliyyat olmadan belə Ermənistan məğlubiyətə düşər. Minsk Qrupu vasitçilik etmir, əksinə, problemi uzadır. Ermənilərin Mübariz İbrahimov, Ramil Səfərov kimi nümunələri yoxdur. Biz münafiqənin həlli üçün bütün məsələləri həll etmişik. Sadəcə, beynəlxalq mövqe məlumdur. Bir həqiqət var ki, hər qaranlıq bir gecənin işıqlı sabahı var. 2018-ci ildə şərtlər dikte etsə, Azərbaycan nəinki Qarabağı, tarixi torpaqlarını belə azad edə bilər. Gələn il İrəvanın Ermənistanına paytaxt kimi verilməsinin 100 ili tamam olur. Eyni zamanda gələn il bizlər üçün bir neçə əlamətdar günlər var. Cümhuriyyətimizin, Silahlı Qüvvələrimizin, Bakının işğaldan azad edilməsinin 100 illiyi, ulu öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 95 illiyidir. Ümid edirik ki, gələn il real haqqımız olan torpaqlarımızı azad edəcəyik. 2018-ci ilin tariximizə qələbə ilə kimi yazılmasını ürkədən arzulayırıq. Aprel ayı ruhumuzun qələbəsidir. Bir şey həqiqətdir ki, Ermənistanın dövlət kimi inkişafı Azərbaycan torpaqlarının azad edilməsindən keçir. Biz ordumuza ürkədən inanırıq.

- Belə fikirlər səsləndirilir ki, Qarabağda müharibə olarsa, heç bir dövlət müdaxilə etməyəcək...

- Cənab prezident atdığı addımların hər birini hesablayır. Tarix keçdikcə, ölkə başçısının nə qədər ölçülü-biçilli addımlar atdığına şahidi olur. Bu qərarı verəcək ali bir baş komandanımız var. Kim bilirdi ki, Ramil Səfərov azad ediləcək? Əksinə, onun məsələsində dövlətin seyrçi mövqeyi tutulduğu tez-tez öne çəkildi, amma sonluq ortadadır. 1992-93-cü illər deyil ki, əməliyyatlarımız açıq şəkildə müzakirə edilsin. Aprel hadisələrinin necə gözəl təşkil olunduğu məlumdur.

yəcək. Vaxtilə yanlış siyasət ucbatından qonşu ölkələri özümüzdə düşmən etdik. Amma ulu öndərimiz və İlham Əliyevin düzgün siyasəti nəticəsində bu dövlətlər neytrallaşdı. Azərbaycan öz sabitliyini qoruyur.

- Qazilərlə bağlı bəzi problemlər var ki, onlardan biri də qan pulunun verilməməsidir. Sizcə, bu problemi aradan qaldırmaq Azərbaycan üçün çoxmu çətindir?

- Bu istiqamətdə işlər gedir. Sadəcə, vaxtında bizə ciddi problemlər qoyulub. Nəticədə də bu cür problemlər yaranır. Qazilərə qan pullarının verilməməsinə gəlincə, biz bununla bağlı aidiyyəti qurumla-

"Ermənilərin Mübariz İbrahimov, Ramil Səfərov kimi nümunələri yoxdur"

Bu məsələdə ilk növbədə, cənab prezident tərəfindən Azərbaycanın dövlət maraqları öndə tutulur. Aprel hadisələrində nəticə bizi tam qane etməsə də, Ermənistanın zabiti, əsgəri və əhalisinin nə qədər mənəvi zərbə aldığını ortadadır. Yaxın 10 illərdə belə onlar bu şokdan ayılmayacaqlar. Digər dövlətlərin müdaxilə etməyəcəyi fikirlərinə gəldikdə isə unutmayaq lazımdır. Bu gün Ermənistan üç dövləti dünya üçün təhlükə mənbəyi elan edib, Rusiya, İran və Şimali Koreya. Bu dövlətlərdən ikisi qonşumuzdur. Azərbaycan həm Qərblə, həm də qonşu ölkələrimizlə yüksək səviyyədə əməkdaşlıq edir. Azərbaycan heç vaxt atəşkəsi pozmayıb. Aprel hadisələrində ermənilər pozmuşdular. Atəşkəsi pozmaq bizim haqqımızdır. Amma unutmayaq ki, Azərbaycan bir dəfə atəşkəsi pozacaq və onda da heç bir dövlət müdaxilə etmə-

ra mürciət etmişik. Düşünürəm ki, özümüzdə gələn illərdə bu məsələ bütövlükdə həll olunacaq. Bu problem mütləq həll olunmalıdır. Amma qazilərlə bağlı xeyli işlərin görüldüyünü də unutmayaq. Onlar ev, məşinlə təmin olunublar. Bundan əlavə, şəhid olanların dəfini də dövlət təşkil edir, yerli icra orqanları da yas mərasimlərini təşkil edirlər. Biz də hərbi yönlü təşkilat olaraq, bütün belə yas mərasimlərində iştirak edirik. Bu gün vətənpərvər gəncliyimiz var. Olan problemlər 90-cı illərindir. Bəzi şəxslər özünü elə təqdim edirlər ki, daha çox pul dövlətdən alsınlar deyər, insan dəhşətə gəlir. Problemlərin həllini deyərdim ki, hamıdan çox cənab prezident istəyir. Bütün dünyada olduğu kimi bu məsələlərə səhlənkar olan insanlar bizdə də olacaq. Amma bunu bütövlükdə dövlətin adına çıxmaq yol-verilməzdir. İnşallah, onların kompensasiyası da mütləq olunacaq".

□ Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"

"Qazilərə qan pullarının verilməməsi..."

təhsil alan şəxslər üçün möhlət hüququnu da ləğv etdi. Artıq qəbul olsa belə, 18 yaşına çatan şəxs hərbi xidmətə getməlidir. Amma biz də magistratura belə möhlət hüququ verilir. Bu amil Azərbaycan-Ermənistan arasındakı fərqi açıq göstərir. Bu fərqlər sübut edir ki, Azərbaycan hər an torpaqlarını işğaldan azad edə bilər. Bu müddətdə Azərbaycan Müdafiə Sənayesi Nazirliyini yaratdı. Ermənistanın isə bu cür imkanları yoxdur. Səfərbərlik hazırlığı bizdə yüksək səviyyədədir. Şəhidlərimizin dəfni çox yüksək səviyyədə aidiyyəti qurumlar tərəfindən həyata keçirilir, bu da bizlərdə qürur hissi yaradır. Müdafiə Nazirliyinin

gəldilər. Türkiyə Azərbaycanın ordu quruculuğuna hər zaman dəstək verir. 4 türk vətəndaşının Qarabağa qanunsuz səfərini həmin qazilər yüksək səviyyədə pislədilər, haqq işimizi müdafiə etdilər. İkiyaşlı Zəhra ilə bağlı məsələyə ilk onlar reaksiya verdilər. Dünyanın müxtəlif ölkələrində Azərbaycanın haqq işini aparmaqda davam edirik. Ən çox sülh istəyən müharibə veteranlarıdır, çünki zamanında bunun ağırlığını görüblər. Azərbaycanda qazilər, əil və veteranlarla bağlı olan təşkilatların hər birinin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirirəm. Bizim aprel hadisələrindəki mediamızla əvvəlki vaxtların mediası arasında böyük fərq

nistanı çox ağır cəzalar gözləyir. O cəzanı da haqq edirlər. Biz 20 ildən artıqdır gözləyirik, dünyaya göstərmişik ki, bu qədr gücümüz ola-ola yenə də sülh istəyirik. Ermənistanın müalicəsi Azərbaycan əsgərinin qılıncının altından keçir. Zaman Azərbaycanın durmadan xeyrinə işləyir. Biz vacib olan əməliyyatı mütləq keçirəcəyik. - Qarşıdan gələn 2018-ci illə bağlı gözləntiləriniz varmı? - Biz heç zaman ümidimizi itirmirik. O məsələyə arzu kimi də baxırıq. Torpaqlarımızı azad etmək haqqımız var. Bu istiqamətdə vətəndaş və dövlət arasındakı həmrəylik vacib amildir ki, bu bizdə var. Aprel hadisələri bunu sübut edib. Ar-

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

D yaxud Azərbaycan dünya meridianlarında eyir istintaq orqanlarımız keçmiş vergilər nazirimiz Fazil Məmmədovumuzun - hamısı bizimkidir, millidir, mizdir, muzdur - ölkədən çıxardığı milyardlarla dolların izinə düşüblər, az gediblər, üz gediblər, dəre-təpə düz gediblər, qabaqlarına bir qələçə çıxıbdır. Qələçənin bir kərpici qızıldan, bir kərpici gümüşdən qayırlıbmış. Nağıl dili yüyrek olar, bınlar girib qələçəyə, görüblər burda yeddi dənə qəşəng qızı saçından asıblar, yeddi icra hakimi... tfu, div uzanıb ortalığa, yeddi bacı da bu divlərin milçəyini qoruyur...

Əlbəttə, zarafat edirəm, həyatımız nə qədər nağılvari, arzular qanadında, gözəlliklər arasında, regionların inkişaf proqramı və müasir işıq dirəklərinə, "Ağ şəhər" projesinə uyğun ötsə də qəzetdə sizə nağıl danışmaq fikrim yoxdur. Biz ciddi adamlarıq. Dünən də ermənilərin pilotsuz uçan aparatını - dron qurğusunu vurub cəbhə xəttində yerə salmışıq. Sizcə, onlar niyə pilotsuz uçan aparat göndərirlər? Çünki adamları yoxdur! Ermənistan boşalır. O üzəndən bizə tərəf ancaq pilotsuz qurğu göndərməyə imkanları çatır.

Qayıdaq Fazil müəllim temasına, orada yaxşı pul var, özümüzü yaxşı aparsaq bəlkə yağmalama prosesində bizə də bir şey düşdü.

Bəli, istintaq orqanları keçmiş vergilər nazirinin ölkədən çırpışdırdığı milyardların dalyca gedib görüblər ki, pah, sən demə, Fazil müəllim bu pulların hamısını respublikamızın haqq işinə, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyada tanıtılmasına və Qarabağ probleminin sülh yoluyla, eləncik alınmasa herb yoluyla, beləncik də alınmasa zərb yoluyla həllinə sərf edibdir (*Qərb yoluyla həll də var idi, oxuculara yazığım gəldi, onu yazmadım, ancaq qafiyə qəşəng tuturdu*). Şair demışkən, Azərbaycan qayalann içində çiçək, Azərbaycan çiçəklərin içində qaya! Mənim könlüm bu dünyanı vəsf eləyərək, Azərbaycan dünyasından baxır dünyaya!

Vətənpərvər olmalıyıq. Hər kəs vətəni vergilər naziri kimi sevseydi, ona nəse versəydi, indi bütün dünya bizə verirdi. Vergi. Fazil müəllimin məşhur şeiri - bütün Aran yollarında dibinə camış bağlanan məşhur plakat da bu poetik düşüncənin təzahür formalarından biri idi: "Dövlətə vergi, Vətənə sevgi!" Bah-bah. Ah-of. Can-can. Oy-uy. Qoy yarım gəlsin, ay nənə.

Deməli, vergi müfəttişləri sizin, bizim, onun, sənin, mənim obyektimizi soyanda, belimizə minlərlə manat rüşvət, "şapka" yapıdıranda bunu Azərbaycan üçün edirmiş. Fazil müəllim bu pulları cəmləyib xaricdə bank hesabları, ofşor şirkətlər qayırmış. Dolayısı ilə, bu saat hər birimiz deyə bilirik ki, xaricdə hesablarımız, ofşor şirkətimiz vardır. Düzdür, başqasının adınadır, doğrudur, bizə bundan qara qəpik qədər xeyir yoxdur, ancaq qəm eləmək olmaz. Əsas odur ölkəmizin adı xaricə çıxsın. Yeməkdən ümid yaxşıdır. At ölüb itlərin bayramıdır. Eşşəyin başını yusan yağış yağar. Və sairə və ilaxır. Qabaqdan gələn, böyürdən çıxan, arxadan yetişən, göydən düşən, yerden çıxan bütün bayramlarımız da mübarək olsun. İntuisiyam deyir ki, ən çox bayram havası bu dəqiqə Fazil müəllimin evində-əşiyindədir. Axı o, milyard dolları xaricə aparmışdır, istintaq orqanlarımız da bunun dalyca xaricə gedib xeyli əylənmişdir. Ümumiyyətlə, çalışmaq lazımdır hər bir azərbaycanlı vaxtaşırı xaricə getsin, Nyu Yorkda, Harlemdə yaşayan zəncilərin ağır həyatını öz gözüylə görsün.

Fazil müəllimin ailə şirkətinin adı da bizim milli həmrəyliyə gözəl örnəkdir: "Synergi Group" ASC. Axı sinergi - qədim dildə "birgə işləmək", "əməkdaşlıq eləmək" mənasındadır. Vergi müfəttişləri uca millətimizi soyub pulları Fazil müəllimin xaricdəki şirkətlərinə daşıyarkən hamımız bu işdə əlbir olurduq. Burda dükanda həmin on minləri saxlasan uzağı "Bakuş" ala bilərdin. Fazil müəllim isə pullarımızı toplayıb xaricdə şirkətlər qururdu.

Bəs görəsən, belə sinerjili kadri niyə işdən qovdular? Məncə, ermənilərin dünən uçub gələn pilotsuz qurğusu nəse bununla bağlı idi.

Artıq 2017-ci ilin bitməsinə sayılı günlər qalıb. Bu il ərzində Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ətrafında yenə də çox saylı müzakirələr, danışıqlar aparıldı, fərqli proqnozlar verildi. Ancaq münaqişənin həlli bu il də mümkün olmadı.

Xarici və yerli ekspertlər problemlə bağlı 2018-ci il üçün fərqli proqnozlar verirlər. Onlardan bəziləri hesab edirlər ki, növbəti il cəbhə xəttində gərginlik artacaq. Bunun əksini düşünənlər isə bildirirlər ki, 2018-ci il Rusiyada, Azərbaycanda və Ermənistanda prezident seçkiləri keçiriləcəyinə görə müharibə də gözlənilmir.

2017-ci ildə bir neçə dəfə Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri səviyyəsində görüşlər keçirildi. Lakin bu təmasların da nəticəsi olmadı. Ancaq ordumuzun hərbi potensialının inkişafı baxımından bu il də xeyli sayda addımlar atılıb, təlimlər keçirildi. Bundan başqa, 2017-ci ildə Cocuq Mərcaanlı kəndinin bərpası istiqamətində işlər görüldü, orada sakinlərin yaşaması üçün lazımı şərait quruldu. Hazırda da bu istiqamət üzrə işlər davam etdirilir.

Bəs 2018-ci il üçün seçiminiz nə olacaq, hərbi əməliyyatlar başlaya bilirmi? "Yeni Müsavat" a danışan politoloq Elxan Şahinoğlu bildirdi ki, 2017-ci ili Qarabağ münaqişəsi baxımından itirilmiş illərdən biri sayır:

"2016-cı ilin aprel döyüşlərindən sonra cəmiyyətin bir hissəsində belə bir gözlənti vardı ki, bu hadisələrdən sonra böyük dövlətlər Ermənistan hakimiyyətinə, nəhayət ki, təzyiqlər edəcəklər. Lakin ardınca prezidentlərin Vyana və Sankt-Peterburqda keçirilən görüşləri nəticəsiz qaldı. Hadisələrin gedişatı da göstərdi ki, Rusiyanın əvvəl olduğu kimi, Ermənistana təzyiq və təsir etmək fikri yoxdur. 2017-ci ildə də heç bir böyük dövlət Ermənistana təzyiq etmədi ki, onlar Qarabağ ətrafındakı rayonları boşaltsınlar. Təzyiq olmadığı təqdirdə isə Ermənistan geriye heç bir addım atmır. Ermənistanda hazırda iqtidarda olan və torpaqlarımızın işğalında, Xocalı soyqırımında bilavasitə iştirak edən hakimiyyət, heç zaman geri addım atmayacaq. Ona görə də mütləq şəkildə təzyiq olmalıdır. Təzyiqi isə ordumuz etməlidir. Bu il müəyyən toqquşmalar oldu, hərbi gücümüz artdı. Görürük ki, sülh danışıqları nəticə vermir. Bu günlərdə Bakıda keçirilən beynəlxalq simpoziumda Qarabağ mövzusu da müzakirə edildi. Orada Rusiyanın məşhur jurnalisti Maksim Şevçenko da iştirak edirdi. Müzakirələr əsnasında Maksim Şevçenko dedi ki, zaman Azərbaycanın lehinə işləyir. Deməsinə görə, bölgədə Rusiya-Türkiyə-İran əməkdaşlığı da var və bir qədər gözləmək lazımdır. Mən ona dedim ki, 25 ildir gözləyirik, ancaq

Qarabağa görə 2018-ci il üçün əsas hədəfimiz

Ekspertlər seçki ilindəki gözləntiləri, sülh şanslarını və müharibə risklərini dəyərləndirdilər...

nəticəsi yoxdur. Müharibə də etmək istədik, yenə Rusiya bizə təzyiq etdi və məsələ bitdi. Yəni indi də Rusiyanın mövqeyində Dağlıq Qarabağ məsələsi ilə bağlı heç bir dəyişiklik yoxdur. Amerika və Fransanın da mövqeyi dəyişməz olaraq qalıb".

Politoloq 2018-ci ilin seçki ili olmasını vurğulayaraq, aşağıdakıları söylədi: "Prezident seçkiləri ərəfəsində danışıqlarda irəliləyiş gözləmək əbəddir. Toqquşma ola bilirmi? Məntiqlə bu da olmamalıdır ki, seçkiləri yola verə bilsinlər. Ancaq bəzən hadisələr məntiqdən kənar istiqamət götürə bilər. 2016-cı ildə də Azərbaycanda böyük yarışlar keçiriləcəkdə və kimse də toqquşmanın olacağını düşünmürdü. Lakin gördük ki, toqquşma baş verdi. Bu baxımdan yanaşsaq, seçki ili olsa belə, toqquşma ehtimalının olmayacağını söyləmək çətindir. Hər halda, genişmiqyaslı hərbi əməliyyatlar da gözləmirəm. 2016-cı ilin aprelində Azərbaycana güclü təzyiqlər oldu. Bunun nəticəsində savaşı 2 həftə deyil, 4 gün çəkdi. İndi bəzi politoloqlar deyirlər ki, 2018-ci ildə Rusiyanın başı qarışıq olacaq. Guya belə olmayanda Rusiya münaqişənin həllini sürətləndirəcəkmi? Medvedyev prezident olan zaman tərəflər arasında 10 görüş təşkil etdi, ancaq nəticə olmadı. Fakt bundan ibarətdir ki, Rusiyanın siyasi və hərbi mərkəzləri Qarabağ münaqişəsinə Azərbaycanın xeyrinə, ədalətli formada həll etmək istəmir. Qorxurlar ki, bu halda Azərbaycan və Ermənistana təsir imkanlarını itirirlər. Ona görə də münaqi-

şəni olduğu kimi saxlayırlar. Maksim Şevçenko da açıq şəkildə söylədi ki, Moskvanın Ermənistan hakimiyyətinə təsir etmək kimi bir planı yoxdur. 2018-ci ildən də əsaslı nə isə gözləmirəm. Hərbi gücümüzü artırırıq və təzyiqləri də artırımalıyıq. Cəbhə bölgəsində gərginliyi daim gücləndirməliyik ki, ermənilər anlaşsınlar ki, müharibə şəraiti davam etdikcə onları rahat həyat gözləmir. Görürük ki, sosial vəziyyətləri də ağırlaşır və erməni gənci döyüşüb, ölmək istəmir. Ona görə də növbəti il də təzyiq siyasətini davam etdirməliyik".

Hərbi ekspert Tərlan Eyvazov isə "Yeni Müsavat" a bildirdi ki, bu il də Azərbaycanın hərbi büdcəsi ötən illə müqayisədə artırılıb: "Azərbaycan ordusu daima dünyanın müasir silahları ilə təchiz edilir. Eyni zamanda ordumuzun hərbi təlimləri də çox yüksək səviyyədə davam etdirilir. Bütün bunlar da bizim uğurumuzdur. 2016-cı ildə Türkiyədə baş verən məlum hadisələrə görə qarşıda ölkə ilə birgə təlimlərimiz keçirilmədi. Bu il isə istər xüsusi təyinatlıların, quru qoşunlarının, istərsə də hərbi hava qüvvələrinin birgə təlimlərinin şahidi olduq. Bu təlimlər NATO standartlarına uyğun səviyyədə aparılır. Həmçinin Gürcüstan, Pakistan ordusu ilə də bizim yaxın əlaqələrimiz var. Düşünürəm ki, rusiyalı ekspertlərin söylədiyi kimi 2018-ci il prezident seçkiləri ilində geniş formada hərbi əməliyyatlar olmayacaq. Ancaq bütün bunların fonunda sülh yönündə danışıqlar intensivləşəcək. Bu, mütləqdir. Çünki hər üç dövlət

rəhbərinin bu və ya digər şəkildə danışıqlarda marağı var. Azərbaycana istər Qərb, istərsə də Rusiya tərəfindən basqılar olunur. Bütün dünya institutları bəyanat verirlər ki, Azərbaycan gücə əl atmamalıdır. Ermənistan aldığı alıb və oturub torpaqlarımızda, dünyaya da özünü sülhpərvər kimi göstərir. Təbii ki, gücə əl atan tərəf bit olmalıyıq. Azərbaycan xarici siyasətində də redaktələr etməli və prosesi intensivləşdirməlidir. Bu günə qədər aparılan danışıqlar nəticəsiz qalıb və irəliləyiş əldə olunmayıb. Ermənistan tərəfinin isə mövqeləri möhkəmlənib. Ona görə də hesab edirəm ki, 2018-ci ildə xarici siyasətimizdə mütləq şəkildə dəyişiklik etməliyik. Bunlardan biri torpaqlarından qovulan insanların dünyaya çıxarılmasıdır. Çünki dünyada belə bir inam formalaşmış ki, müharibə bitib, atəşkəs var və bunun fonunda sülh danışıqları mütləqdir. Dünyanın böyük bir hissəsi Azərbaycan torpaqlarının 20 faizinin işğalda olduğundan, 1 milyon qaçqınının mövcudluğundan xəbərsizdir. Ona görə də biz mütləq bu faktoru önə çəkməliyik. Hər şeyi dövlətin üzərinə yıxmaq olmaz. Bu məsələdə Azərbaycan ictimaiyyəti, məcburi köçkünlər, fəal təşkilatlar öndə olmalıdırlar. Avropa, Rusiya mətbuatında da proseslər geniş şəkildə işıqlandırılmalıdır. Hazırda yayılan informasiyaların əksəriyyəti birtərəfli gəlir. Bu isə işimizin zəif qurulmasından irəli gəlir. 2018-ci ildə bu istiqamətdə də ciddi işlər aparmalıyıq".

Rusiyada prezident seçkilərinə hazırlıq prosesi maraqlı olaylarla yadda qalır. "Yeni Müsavat" xəbər verir ki, son olaraq Rusiya Kommunistləri Partiyasının qurultayında partiyanın lideri Maksim Suraykin 2018-ci ildə Rusiyada keçiriləcək prezident seçkilərində partiyanın namizədi olub.

M.Suraykin qurultayda səsvərmə başa çatandan dərhal sonra sənədlərini Rusiya Mərkəzi Seçki Komitəsinə təqdim etməyə yollanıb. Parlamentdə təmsil olunmayan partiya kimi Rusiya Kommunistləri Partiyası namizədlərinin qeydiyyatına alınması üçün ən azı 100 min imza toplamağıdır.

Rusiyada antikorupsiya fəali və müxalif siyasətçi Aleksey Navalni da namizəd kimi sənədlərini Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim edib. O, ölkədəki növbəti prezident seçkilərində iştirak etmək üçün kifayət qədər dəstək topladığını deyib. Navalni tərəfdarları ona dəstək məqsədilə imza toplamaq üçün Rusiyanın 20 şəhərində aksiyalar keçirib. Rusiya MSK isə artıq onun sənədlərini qəbul edib.

Amma ekspertlər Navalnin namizədiyyəsinin qeydə alınmasının böyük sual altında olduğunu iddia edir.

Bunun birinci səbəbi kimi Navalni barədə şərti cəza müddətinin bitməməsidir. Siyasətçi korupsiya araşdırmalarına görə iyunda 30 sutka həbs cəzası almışdı. Amma namizəd özü bu ittihamları ilk gündən rədd edib. Deyib ki, hazırda şərti cəza müddəti bitməmiş Navalni bununla bağlı arayış təqdim etməyib: "Həmin arayış lazım deyil. Konstitusiyanın 32-ci maddəsinə əsasən, şəxs həbsxanada deyilsə və fəaliyyət qabiliyyətlidirsə, seçkilərdə iştirak edə bilər".

İkinci bir iddiada isə göstərilir ki, müxalifətinin namizəd kimi irəli sürüldüyü toplantı notariusun iştirakı olmadan keçirilib. Bu da namizədiyyənin təsdiqlənməməsi üçün vacib şərt kimi qəbul edilir.

Bir neçə gün öncəyə qədər isə Rusiyanın Putinə yaxın mətbuat orqanlarında xəbər yayılmışdı ki, Navalnin 2018-ci il martın 18-də keçiriləcək seçkidə iştirak etməsi ona qarşı özünün siyasi mo-

tivli adlandırıldığı cinayət işinin qaldırılması ilə əlaqədar qadağan edilib. O, məhkumluğu ləğv edildiyi, ya da xüsusi icazə aldığı halda seçkidə iştirak edə bilər.

Navalnin 800-ə qədər tərəfdarı Moskvada onun rəsmən namizədiyyəsinin irəli sürülməsinə dəstək məqsədilə toplaşdı. Tədbiri Rusiyanın Mərkəzi Seçki Komissi-

nü keçirilmiş aksiyalar Navalniyə xüsusilə də onun Rusiyanın müxtəlif bölgələrində keçirdiyi kampaniyadan sonra dəstəyin artdığını nümayiş etdirir.

Günün sonunda isə belli oldu ki, MSK Aleksey Navalnin sənədlərini qəbul etsə də, onun prezidentliyə namizədiyyə qeydə alınmayıb.

"Ədalətli Rusiya" Partiya-

dekabrda isə Putinin namizədiyyəsinin rəsmi şəkildə irəli sürən təşəbbüsə qarşı sənədləri MSK-ya təqdim edəcək.

Qeyd edək ki, Rusiyada prezident seçkiləri gələn il martın 18-də keçiriləcək. Bazar ertəsindən rəsmən seçki kampaniyası başlayıb. Partiyaların namizədlərini irəli sürməsi üçün 25 gün, şəxslərin

Rusiyada emosiyalar qızıdır - prezidentliyə namizədlər artır

Navalnin prezidentliyə namizədiyyə qeydə alınmadı - bəs sonra?

yasının rəsmiləri müşahidə edib. Eyni tədbirlər Vladivostok, Novosibirsk, Perm, Omsk və Krasnoyarsk da daxil olmaqla, daha 19 şəhərdə keçirilib.

Navalni bildirib ki, yeni qanuna əsasən, o, ölkənin 20 şəhərinin hər birində 500 imza almalı idi. O, twitter səhifəsində yazdığı şərhə lazım olan sayda imza toplaya bildiyini bildirib.

Moskvada tərəfdarlarının qarşısında danışan 41 yaşlı Navalni deyib ki, Putinə və onun hakimiyyətinə Rusiyada kütləvi dəstək mövcud deyil. O, namizədiyyə qeydiyyata alınmasa, səsvərmeni boykot edəcəyi ilə hədələyib.

Rusiyada keçirilmiş rey sorğuları Putinin seçicilərin 80 faizinin dəstəyinə malik olduğunu göstərir. Lakin bazar gü-

sünün mərkəzi şurası isə üzvlərinə ölkənin hazırkı prezidenti Vladimir Putinin namizədiyyəsinə dəstəkləməyi tövsiyə edib. Bu barədə partiyanın Dövlət Dumasındakı nümayəndəsi Mixail Emelyanov açıqlama verib. Öz növbəsində partiyanın lideri Sergey Mironov da cavab verib ki, "Ədalətli Rusiya"nın təmsilçiləri Putinin seçki ştabında təmsil olunmaq və onu dəstəkləmək üçün müraciət edəcəklər.

Putinin dəstəklənməsi ilə bağlı 25 yanvarda keçiriləcək qurultayda buna yekdilliklə səs verəcəyi gözlənilir.

Putinin öz namizədiyyəsinin açıqlanmasından dərhal sonra Dmitri Medvedyev də bildirmişdi ki, "Vahid Rusiya" onun namizədiyyəsinə dəstəkləyir. 26

özlərinin namizədiyyəsinin irəli sürməsi üçün 20 gün nəzərdə tutulur. İndiyə qədər M. Suraykinlə bərabər Rusiyanın hazırkı prezidenti Vladimir Putin, Liberal Demokrat Partiyasının sədri Vladimir Jirinovski, Lenin adına sovxozun direktoru Pavel Qrudinin, teleaparıcı Kseniya Sobçak, "Yabloko" partiyasının lideri Qriqoriy Yavlinskiy, İnkişaf Partiyasının sədri Boris Titov, politoloq, Sosial Texnologiyalar Mərkəzinin rəhbəri Andrey Boqdanov, "Qadın Dialoqu" Partiyasının sədri Yelena Semerkova, biznesmen Sergey Polonskiy, müğənni və hüquq müdafiəçisi Yekaterina Qordon seçkilərdə iştirak etmək niyyətlərini açıqlayıblar.

□ Sevinc TELMANQIZI, "Yeni Müsavat"

Bəs deyirdilər müsəlmanları sevmirlər?

Hüseynbala SƏLİMOV

BMT-nin Əl-Qüdsə bağlı toplantısında ABŞ-ın diplomatik məğlubiyyəti elə bariz oldu ki, nöinki işi-peşəsi bu cür məsələləri araşdırmaq olan siyasi təhlilçilər, hətta adi insanlar da hələ bundan danışmaqda davam edirlər.

Səmimi etiraf edirik ki, belə vəziyyəti gözləmədik, bir tərəfdən, Türkiyənin islam ölkələrini səfərbər etməsi ABŞ-a qarşı həmin düşərgənin müqavimətinin güclü olacağını güman etməyə əsaslar verirdi, amma Səudiyyə kimi ölkələrin bir az nala-mıxa vurması, ortada başqa "alver" yapmağa çalışması və ən başlıcası da, digər ölkələrin bu prosesdə nə qədər aktiv olacağı ilə bağlı qeyri-müəyyənliklər adama qəti söz deməyə imkan vermirdi, hərçənd, D.Tramp qərarını elan edərkən artıq Avropa ölkələrinin buna böyük etirazı oldu...

Qəzəz, indi hər şey olmasa da, hər halda, böyük mərhələ arxada qalıbdır-dünya ölkələri o şeyi etdilər ki, onu edə bilərdilər və hətta hesab edirik ki, etməlidilər də.

Bu məsələdə hamımızın mövqeyi ölkəmizin rəsmi mövqeyi idi və bir daha deyirik ki, hətta indi də müəyyən qədər fərqli fikirlər səslənsə də, yenə də düşünürük ki, Azərbaycan BMT-nin qərarlarını və beynəlxalq hüququ dəstəkləməli, çünki BMT heçdirsə, hüquq-filan yoxdursa, bu, o demək olardı ki, məsələn, BMT TŞ-nin Qarabağla bağlı qəbul etdiyi dörd qətnəmə də heçdir! Bunu bir daha ona görə vurğulayırıq ki, bəzən Azərbaycanın qərarını sırf islam həmrəyliyi ilə, guya ki, Bakının başqa çıxış yolunun olmaması ilə yozurlar, əslində isə Azərbaycan hüquqa və prinsipə dəstək verdi.

Bəli, o, başqa məsələdir ki, hüquq da, prinsip də kağız üzərində qalmamalıdır. Ona görə də bir azacıq irəliyə qaçmaq olsa da, deyim ki, Qüdsə bağlı da bu problem var, hələ ki, nə Tramp administrasiyası, nə də İsrail hökuməti qərara boyun qoymur. Təbii ki, otuz ilə yaxındır, BMT-nin 4 qətnəməsinin icrasını gözləyən Azərbaycandan yaxşı heç kim bunun ağrısını hiss etməz.

Amma qərar bütün hallarda, yenə də qərardır, bilavasitə qüvvəsi olmasa da, ən azı siyasi əhəmiyyəti var. Ona görə də ilk arzumuz budur ki, kaş, bütün ölkələr Qarabağ probleminin müzakirələri zamanı da belə anlaşıqlı olsunlar.

Eləcə də ərəb ölkələrindən qardaş Türkiyənin səmimiyyətinə adekvat olan səmimiyyət görmək istəyirik, çünki son məsələdə uzağı iki-üç ölkə fəallığa görə Türkiyə ilə müqayisəyə gələr.

Həm də müsəlman intellektualar daim gileylidirlər ki, bəs bizi kimsə eşitmir və sevmir, az qala, mənzillərinin içində də "sionist sövdələşməsi"nin izlərini axtarırlar. Amma bir daha məlum oldu ki, heç də belə deyil. Bəli, dünya maraqlar dünyasıdır, amma demək ki, hamı işini-gücünü atıb tək bir xalqa və ya ümmətə nifrət edir, - əlbəttə ki, bu, düz olmaz və bu kontekstdə bir vacib məsələni bir daha deyirdik: hər bir insan kimi, hər bir xalq da özünü sevdirməyi bacarmalıdır...

O ki qaldı ABŞ-a, çox şey demək olar. Sözsüz, bir diplomatik məğlubiyyət hələ bu ölkənin yerməsi demək deyildir, ABŞ təbii ki, qüdrətli dövlətdir və qüdrətli dövlət kimi qalması üçün hələ ki ciddi bir təhlükə də görünür.

Amma bir məsələ vardır. Təbii ki, Qüds qərarını D.Tramp verdi, fəqət, bu su xeyli əvvəl bulanmışdı. Biz bunu kiçik Buşun vaxtından müşahidə edirdik. Dünyada tez-tez dövlətlərin də reyitingini müəyyən etməyə cəhd olur, məsələn, bir də görürsən, hansısa ABŞ prezidentinə dünya insanların münasibəti araşdırılır. O vaxt görürdük ki, İsraildən savayı Buşun siyasətini təqdir edən yoxdur...

Obama bunu azacıq dəyişməyə çalışdı. Amma onun da dövründə uğursuz, üstelik, məqsədi də hələ mübahisəli olan "ərəb ssenariləri" hər şeyi korladı. İnanın, bir yazar kimi, lap əvvəldən Qüds qərarı ilə bağlı açıq tərəf saxlamamağa çalışdıq, bizim üçün hüququn da, İsrailin də, hətta yəhudi lobbisinin də önəmli qeyd etdik. Amma indi dediyimiz məsələyə qayıtmaq istərdik: əvvəlini bilmirik, kiçik Buşdan başlanan və B.Obama vaxtında da "ərəb ssenariləri" kimi davam edən siyasətdən razı qalan yalnız İsrail hökuməti idi!

Səddam, Qəzzafi və qeyrisi iyərnc diktatorlar idi, amma "Diktatoru devirdik" deyib, əvəzində ölkəni xaraba qoymaq da olmaz axı! Niyətiniz xoşdursa, bunu axıradək edin və bu xalqlara hər mənada kömək olun. Yoxsa bulanıq su elədi ki, axırda adamın öz üstünə sıçrayır!

Rusiyalıların əksəriyyəti SSRİ-nin dağılmasına təəssüflənir

Rusiyada Sovet İttifaqının dağılmasından təəssüflənənlərin sayı 2009-cu ildən bəri ən yüksək həddə çatıb.

APA-nın verdiyi məlumata görə, bu, "Levada" Mərkəzi tərəfindən aparılan sorğunun nəticəsində mü-

əyyənləşib.

Sorğuda iştirak edənlərin 58 faizi SSRİ-nin dağılmasından təəssüfünü bildirib. Respondentlərin cəmi 25 faizi SSRİ-nin xiffətini çəkmir, 16 faizi isə cavab vermək istəməyib.

Daha bir ili arxada qoymaq üzrəyik. Ağır böhran ilinin ardından gələn 2017-ci il bir çox hadisələrlə yadda qaldı. Ötən sayımızda 2017-ni bizim üçün əlamətdar edən, insanların sosial durumunu sabitləşdirən iqtisadi proseslər barədə tanınmış iqtisadçıların rəyini təqdim etdik. Bu dəfə isə il ərzində hamımızı narahat edən, 2018-dən həllini gözlədiyimiz problemlər barədə dəyərli ekspertlərimizin mövqeyini diqqətinizə çatdırırıq.

Milli Məclisin üzvü, İqtisadi və Sosial innovasiyalar İnstitutunun rəhbəri Əli Məsimli: "Ümumiyyətlə götürdükdə Azərbaycanda 2017-ci il özündən əvvəlki 2015 və 2016-cı illərlə müqayisədə bir sıra cəhətdən iqtisadiyyat üçün nisbi sabit kimi səciyyələndirilə bilər. Bununla belə, 2017-ci ilin iqtisadi və sosial nəticələri global iqtisadiyyatda və ölkə iqtisadiyyatında gedən proseslərin məntiqindən doğan reallıqları özündə əks etdirməklə, Azərbaycan iqtisadiyyatında həm mənfi, həm də müsbət sayıla bilən meyillər özünü göstərmiş oldu. Ona görə də hökumət öz proqnozlarında əvvəlcə 2017-ci il üçün 1 faizlik artım proqnozlaşdırsa da, bir sıra amillərin təsiri nəzərə alınaraq sonradan bu göstəricini 0,3 faizə endirdi. Bu ilin yekun göstəricisi hələ məlum olmasa da, bu günə fakt budur ki, ötən ilə müqayisədə 2017-ci ilin 11 ayında ÜDM 0,2 faiz aşağı düşüb. Bu baxımdan, fikrimizcə, 2017-ci ilin mənfi yüklü tendensiyalar arasında aşağıdakı məqamlar daha ciddi xarakter daşıyır:

- İqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunda 2,6 faizlik rəsmi hökumət proqnozuna uyğun real artım müşahidə olunsada, neftdən asılı iqtisadi və sosial duruma hələ yetərinə təsir gücünə malik olduğundan, ümumilikdə götürdükdə 2016-cı ildə olduğu kimi, 2017-ci ildə də Azərbaycan iqtisadiyyatında staqnasiya elementləri özünü göstərdi və ölkə iqtisadiyyatının vəziyyətini səciyyələndirən inteqral göstərici kimi adambaşına ÜDM istehsalında geriləmə davam etdi.

- 2017-ci il üçün hökumətin birrəqəmli inflyasiyaya hədəflənmiş 7 faizlik proqnozuna qarşı, onun 13 faizi, ərzaq məhsulları üzrə isə 17 faizi ötməsi, gəlirlərin isə cəmi 7 faiz artımı şəraitində əhalinin, xüsusən də aztəminatlı təbəqənin güzəranına ciddi, orta təbəqənin güzəranına qismən mənfi təsir göstərdi.

- Əhalinin və biznes strukturlarının xarici valyutada olan kreditləri ilə bağlı problemlər həll edilməmiş qalması, problemlə kreditlərin həcmindən təhlükəli həddə çatmasında, eləcə də 2016-cı ildə olduğu kimi, 2017-ci ildə də maliyyə-bank sisteminin durumunun pisləşməsinə xüsusi rol oynadı. Əhali 2017-ci ildə də düşdüyü borc tələsindən qurtula bilmədi".

2018-də həllini gözləyən

İqtisadi məsələlər...

2017-dən "miras" qalan inflyasiya və bank sektorundakı problemlər qarşıdakı ildə çözlənəcəkmi - iqtisadçı-ekspertlərin proqnozu

Əli Məsimli

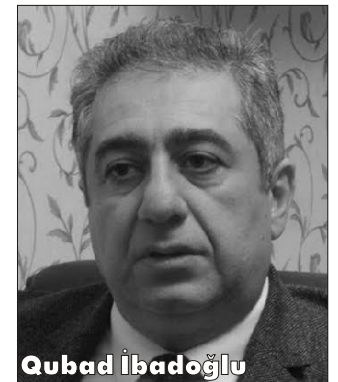
Pərviz Heydərov

Samir Əliyev

Azər Mehtiyev

Qubad İbadoğlu

İqtisadçı-ekspert Pərviz Heydərov: "2017-ci ilin iqtisadi yekunları barədə heç bir fikir qeyd etmədən öncə, keçən ilin sonuna yaxın bu il üçün irəliləyən gözləntiləri yada salmaq kifayətdir. Belə ki, həmin gözləntilərin məzisi ondan ibarət idi ki, 2017-ci il iqtisadiyyatda bərpa ili olacaq. Yəni iqtisadiyyatda ardıcıl 2 ildir davam edən geriləmə prosesi dayanacaq və sabilləşmə müşahidə ediləcəkdir. Lakin il ərzində bütün problemlər tam həllini tapdı desək, düzgün olmaz. Belə ki, birincisi, ÜDM istehsalı üzrə artım hələ bərpa olunmayıb. Yəni tənəzzülün qarşısı alınmış, lakin cari ilin yanvar-noyabr aylarının yekun göstəricisinə görə, ÜDM istehsalı keçən ilin eyni dövrüylə müqayisədə yenə aşağı təşkil edir: 0,2 faiz..."

Doğrudur, bu göstərici keçən il müvafiq olaraq 2015-ci ilin 11 ayının göstəricisi ilə müqayisədə 3,9 faiz təşkil edirdi. Bu il sözügedən rəqəm 100 faizə yaxınlaşsa da (99,8 faiz) onu keçməyib. Bu isə bir daha onu deməyə əsas verir ki, makroiqtisadi göstəricilərdə möhkəm dayanıqlıq əldə olunması üçün istehsalın bərpası və artması prosesi hələ bir az da dərinləşməlidir. Və bundan ötrü ilk növbədə valyuta gəlirlərimizin neftdən kənar ixrac potensialımızdan asılı olması tələb edilir.

İkincisi, cari ildə inflyasiya amili ikirəqəmli səviyyəsini qoruyub saxladı. Başqa sözlə desək, ölkədə inflyasiyanın səviyyəsi ümumən sabit qalsa da, rəqəmlər hələ ki tempin azalmaq istəyində olmadığını nümayiş etdirdi. Belə ki, 2017-ci ilin yan-

geri qayıtmadıqca şişməkdə davam edir... Kredit portfelinin az qala 20 faizə yaxın hissəsi problemlə sayılır".

İqtisadçı-ekspert Samir Əliyev: "Yola saldıığımız ilin əsas tendensiyası inflyasiyanın yüksək olması oldu. İl ərzində ikirəqəmli həddə olan inflyasiya 14 faizə qədər artmağa müvəffəq olub. Bu, son 10 ildə ən yüksək nəticə idi.

İkinci əsas tendensiya bank sektorunda problemlərin getdikcə pisləşməsi və buna görə iqtisadiyyatın pulsuzlaşması oldu. Bankların aktivləri 10 ay ərzində 16 faiz azalaraq 31,4 milyarddan 26,3 milyard manata düşüb. Bank sektorunda ixtisarlar davam etdi. İşçilərin sayı 17 mindən 16,5 minə, filialların sayı isə 569-dan

Ən ciddi hadisə bank sektorunda baş verən proseslərdir. Xüsusilə də Beynəlxalq Bankın sağlamlaşdırılması üçün görülən işlər çərçivəsində onun 3 milyard dollar həcmində təminatlı kreditini, həmçinin 10 milyard manata yaxın həcmdə toksik aktivini dövlətin üzərinə götürməsinə qeyd etmək olar. Bunlar azmış kimi, Dövlət Neft Fondunun 1,3 milyard dollar Beynəlxalq Bankda yerləşdirildi.

Bank sektorunda böhran davam edir, burada inhisarçılıq qalır.

Digər mühüm hadisə mülkiyyət hüququ ilə bağlıdır - məhkəmə təminatının pisləşməsi baxımından. Bu, nümayəndəlik institutunun ləğvi, vəkillərin sayının az olmasıdır. Banklarda problemlə kreditlə-

rin artması yaxın illərdə bu problem üzrə məhkəmə çəkişmələrinin də sürətlə çoxalacağından xəbər verir. Nümayəndəlik institutunun ləğvi isə vətəndaşları keyfiyyətli hüquqi yardımdan məhrum edir.

Üçüncü hadisə SOCAR-ın durumu ilə bağlıdır. Neftin qiymətinin düşməsi şirkətin borclarını artırdı, bu isə beynəlxalq reyting agentliklərinin onun reytinglərini aşağı salması ilə nəticələndi".

İqtisadçı-alim, ADR Hərəkətinin rəhbəri Qubad İbadoğlu: "Əvvəla, çox təəssüf ki, ötən ilin sonlarında kifayət qədər bə-

yük gözləntilərlə qəbul edilən yol xəritələri ya pis icra olundu, ya da icra olunmadı. Bu, bütövlükdə götürəndə həm də islahatlarla bağlı gözləntiləri azaltmış oldu. Yol xəritələri islahat paketinə çevrilə bilmədi.

İkinci tendensiya neftdən asılılığın yenidən güclənməsidir. Gələn ilin büdcəsində neftin payı xeyli artmış oldu. Təəssüflə olsun ki, hökumət yenidən bir neçə il əvvəlki siyasətinə qayıtdı.

Üçüncü tendensiya kimi inflyasiyanın yüksək olması və işsizliyin artmasını qeyd etmək olar. İllik 14 faizə yaxın olan inflyasiya insanların azalan gəlirlərinin həm də dəyərdən düşməsinə səbəb oldu. İl ərzində rəsmi statistik məlumatlara görə, 50 minə yaxın iş yeri bağlandı, işsizlərin sayı artdı".

□ **Dünya SAKIT**

2017-ci ilin son həftəsinə qədəm qoyduq. Artıq paytaxt Bakının mərkəzi küçələrində Yeni il ab-havası yaşanır. Hündür yolkalar qurulub, mağazaların qarşısından rəngarəng işıqlar asılıb. İnsanların da əksəriyyəti buna maraqla yanaşır. Şəhərin mərkəzi küçələrində gəzib, qurulan yolkaların qarşısında fotolar çəkdirirlər. Faktiki olaraq Azərbaycanın əsasən xristian dünyasının qeyd etdiyi Yeni il ovqatındadır, buna bürünüb.

Bəs Bakıda yaradılan bu cür Yeni il ovqatından ölkənin ictimai şəxsləri razıdırlarmı?

"Yeni Müsavat"a danışan deputat Fazil Mustafa bildirib ki, Bakının bu cür bəzədilməsinə münasibəti normaldır: "Çünki modern bir ölkəyə və hər hansı bir şəkildə dünyanın ümumi standartlarına uyğun olan tədbirlərin həyata keçirilməsində problem görmürəm. Müəyyən insanlar var ki, onlar Yeni ili xüsusi təmtəraqla qeyd etməyə maraqlı göstərilir. Özlərini dünya mühitinin adamı kimi hiss edirlər. Ona görə də onların haqqıdır ki, hər hansı bir şəkildə bu cür tədbirlər keçirsinlər. Bakıda eyni qaydada İslam həmrəyliyi ilə bağlı da tədbir keçirilir ki, bu da digər insanların haqqıdır. Ona görə də konkret olaraq bu məsələdə hansısa narazılıq əsas görmürəm. Hər kəs istədiyi formada, istədiyi bayramı qeyd edə bilər. Bu, onların haqqıdır. Yeni ilin xüsusi təmtəraqla keçirilməsi həm də turizm məqsədi daşıyır. Ölkəyə gələnlərin də marağı nəzərə alınır. Yeni buna ideoloji yanaşmadan çox biznes yanaşması kimi baxıram. Bu da normaldır. Çünki istənilən ölkədən gələn turist axtardığı mühiti burada tapmağa maraqlı göstərir. Bakı da sırf olaraq Şərqi şəhəri deyil. Qərbi dəyərlərini də yaşadan modern şəhərdir. Ona görə də Yeni ilin bu cür şəkildə keçirilməsində narazılıq olmamalıdır".

F. Mustafa məsələyə dini baxımdan yanaşanlara da münasibətini bildirib: "Bunu şeytan əməli hesab edənlər bayram kimi qeyd etməyə bilərlər. Söhbət ondan gedir ki, Azərbaycan şəriət dövləti deyil. İstənilən adamın bunu qeyd etmək hüququ var, buna da hörmətlə yanaşmaq lazımdır. Burada inanc məsələsi yoxdur və Şaxta babaya da biət etməkdən söhbət getmir. Kimlərsə əylənir, il də

Yeni il qutlaması ilə bağlı ikili mövqe

Fazil Mustafa: "Bakı sırf Şərqi şəhəri deyil, Qərbi dəyərlərini də yaşadan modern şəhərdir"

yişimini qeyd edirlər. Biz daha çox həm də həmrəylik gününü qabardırıq. Bu günə bağlı olan epizodlar məncə Yeni il günündə qeyd olunduğu üçün bir qədər arxa plana keçir. Ancaq mahiyyət etibarilə biz həm də bu gün Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Gününü qeyd edirik. Kimsə qoy bunu bayram kimi qeyd etsin, kimisi Yeni il, kimisi də heç birini etməsin. İstənilən tədbir humanist aksiya mahiyyəti daşıyarsa, bundan imtina etmək doğru deyil və başqasının haqqında girməkdir".

Tarixçi Dilavər Əzimli də hesab edir ki, məsələ tarixi baxımdan da böyük əhəmiyyət kəsb edir: "Yeni təqvim ili dəyişir. Əslində bu, həm də xristian dünyasının milad bayramıdır. Bunu İsa peyğəmbərin anadan olduğu gün kimi də qeyd edirlər. Hər halda, hesab edirəm ki, bu, sonradan qoyulan bir tarix olsa da xalqların beyninə hopdu və hazırda bunu bayram edirlər. Sadəcə, sayğı ilə yanaşmaq lazımdır. Ancaq bir məsələ də var ki, Yeni il həm də təqvim ilidir. Burada küknar ağacları bəzənir. Əslində yolka bizdən keçib. Qədim mifologiyamızı bilmədiyimiz, öyrənmədiyimiz üçün belə sərt reaksiyalar verir. İnsanlarımız təəssüf ki, çox az oxuyurlar. Yolkanın bəzədilməsi və buna ehtiram nümunəsi qədim Sibir xalqlarında

Dilavər Əzimli: "Şaxta baba sonradan uydurulan bir şeydir"

olub. Həmin xalqlar o zaman qarın düşməsinə, şaxtanın olmasına gözləyirdilər ki, böyük bir ərazilərdə sıra ilə hərəkət etsinlər. Bunun da ilk xəbərini Şamanlar edirdilər. Şaman babalar ağ əba geyinib, əllərində hədiyyələrlə gəzib, qış ayının gəlməsini xəbər verirdilər. Camaat da bayram edərdi. Sonradan bu ənənə yavaş-yavaş bütün Rusiya ərazilərinə keçdi. Avropa kilsəsi buna qarşı sərt tədbirlər gördü və bildirdilər ki, kim bayramı etsə, qəti şəkildə cəzalandırılacaq. Ancaq onlar gördülər ki, xalq bu bayramı etməkdə davam edir. Şaxta baba sonradan uydurulan bir şeydir. Mifologiyada belə bir şey yoxdur. Avropa da bunu "Santa klaus" adlandırdı. Hesab edirəm ki, biz də məsələyə ciddi yanaşmalıyıq. Çünki bu, həm də bizim ənənəmiz, inancımızdır. Ona görə də düşünürəm ki, Bakının bu cür şad, xürrəm, işıqlı yolkalarla bəzədilməsi qəbul olunanıdır. Uşaqlar bu günü həsrətlə gözləyirlər. Buna sayğı ilə yanaşıram".

ADP sədri Sərdar Cəlalov isə "Yeni Müsavat"a bu günü qəbul etmədiyini söylədi: "Elmi şəkildə, mənbələrdən araşdırdığımız ki, həm yanvarın 1-i, həm də may ayının 1-i şeytanın günləri kimi qeyd olunub. Guya Yeni il İsa peyğəmbərin anadan olmasının il dönümüdür. Ancaq

Sərdar Cəlalov: "Tarixə baxanda görürsən ki, şeytanın yerə enməsi yanvarın 1-də olub"

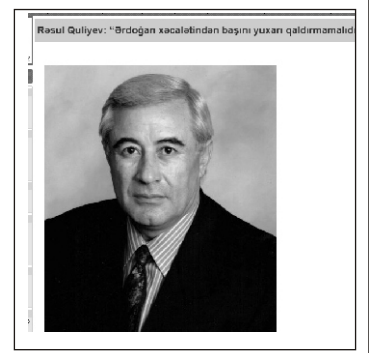
tarixdən də bilirik ki, İsa peyğəmbərin anadan olması yanvar ayının 1-nə təsadüf etmir. 1 yanvarla peyğəmbərin anadan olduğu gün arasında 15-20 gün fərq var. Tarixə baxanda görürsən ki, şeytanın yerə enməsi yanvarın 1-də olub, daha sonra isə İsa peyğəmbər anadan olub. Həm də Yeni ildə insanların hərəkətləri Quranda şeytanın təsvir olunan hərəkətləri ilə eynidir. Qurani-Kərimdə bildirilir ki, şeytan bu dünyanı sizin gözünüzdə bəzəyir və sizi oyunlara sövq edib, aldadır. Yeni ildə də insanlar ağacları bəzəyib, müxtəlif oyunlar oynayırlar. Əslinə baxanda bu, nə astronomik, nə də dini təqvimdir. Məsələn biz martın 22-də bayram edirik. Çünki bu tarixdə ildə bir dəfə gecə ilə gündüz bərabərləşir. Yanvarın 1-də isə heç bir nə dini, nə də təbiət hadisəsi yoxdur. Ona görə də bu günün keçirilməsini doğru saymıram. Xüsusilə də insanların ağır şəraitdə yaşadığı zamanda bu qədər pulu xərcləyib, yolkalar qurmağın mənası yoxdur. Heç Rusiyanın özündə belə bu qədər yolkalar yoxdur. İnsanlar bunu bayram hesab edirlərsə, bu da onların öz işidir. Onsuz da insanlar şeytana uyanda onun dediyi istənilən şeyi edirlər".

□ Əli RAİS
□ "Yeni Müsavat"

Keçmiş diplomatdan Rəsul Quliyevə ağır ittihamlar: "Bu vətən xaini..."

Rəsul Quliyevin Ərdoğan barədə fikirləri Turqut Ərin sərt reaksiyasına səbəb olub

Türkiyənin Azərbaycanlı səfirliyinin sabiq mətbuat müşaviri Turqut Ər eks-spiker Rəsul Quliyevə sətərlə təhqid edib. Turqut Ər facebook hesabından yazdığı statusda Rəsul Quliyevin mətbuata verdiyi müsahibəsində Türkiyə prezidentini təhqid etməsinə fikir bildirib.

Turqut Ər
13 saat · €

DEYERLİ OKUYUCULAR, bugün azerbaycan kompüterlərindəki saytların birində bir müsahibə yayımlandı. müsahibədə konuşturalan BİR AMERİKAN MANGURTU OLAN KÖHNƏ DE AZERBAIJAN DEPUTATXANASINA SƏDİRLİK ETMİŞ. rəsul quliyevdir. köhnə de rusun şimdilerdə amerikanın mangurtu olan bu xeste tahayyüllü AMERİKAN MANGURTU yirmi ildir amerikada, azerbaycanın kasıp kusbundan çaldığı, milyard dollarlarla, amerikada kef çatır. bu gəfgəslərin, sovyetlərin ən böyük korupsioneri, ölkəsinə millətine xiyənət edən bir xaindir. biricisi, daha 1990 lardan önce azerbaycanın neftinin başına çöreklenmiş, azerbaycan fehlesinin ganter içinde istihsal ettiği neft pullarını menimsemişdir. bu soygunculuğunu azerbaycan bağimsız blduktan sonrada banklar kurarak ahalidan topladığı dollarları menimsiyerek, kurduğı çeşitli şirkətlər vasitəsilə, pulları xarice daşımışdır. 1994, 1995 illərində gondarma kalkışmaları ağa babası ilə birge tezgalayıp öz vətəndaşlarını hem kendi başibozuklarına ve hemde rusyada uçaklarla tecilli getirdiği omonlara gülləletmişdir. bu amerikan mangurtu nun en büyük cinayeti, garabağın 7 vilayətini ermenilere bir gol çekmele peşkes etmesidir. 1994 ilinde bişkekde, ermenistan temsilcileri ve garabağın gondarma temsilcileriyle aynı masada eyleşerek atəşkəse gol çekip ermeniye verimesini tastik etmişdir. eger o p sazişi imzalamasaydı azerbaycanın gehraman oğulları gisa vaxta büyük iranla 7 ayda ermeniye verdikleri 7 reyonu gaytaracaklardı. bu köhnənin büyük korupsioner ve cinayətkanı, şimdinin AMERİKAN MANGURTU nedense TÜRKİYE CUMHURİYETİNE VE ONUN DEMOKRATİK YOLLA SEÇİLMİŞ CUMHUR BAŞKANINA BÖHTANLAR ATIIYOR, ŞERLİYOR VE HEDDİNE OLMAYAN TENKİTLERDE BULUNUYOR. BU AMERKAN MANGURDUNU KİMLERİN SÖYLETTİĞİ VE GAYESİ MELUMDUR. BELELERİ BÖYÜK TÜRKİYEYE VE ONUN CUMHURBAŞKANINA KEM SÖZLER DEMESİ Nİ BİR YALAĞIN BAŞINDA YAL GÖZLEYEN İT MİSALİNE BENZERMEK OLAR. BU AŞAĞILIK AMERİKAN MANGURTUNU DİLLENDİREN O ELEKTRON SAĞASINADA DİVECEKLERİMİZ OL CAVDIR. GÖZLESİN.

Kifayət qədər sərt ifadələrdən istifadə etdiyi yazısında T.Ər Rəsul Quliyevə korupsioner, bank fırıldaqçı vasitəsilə böyük pullar qazanmış, eləcə də "OMON" hadisələrində və Qarabağ ətrafında 7 rayonun işğalında bilavasitə iştirakçı olmaqda ittiham edib.

"Deyərli oxucular, bu gün Azərbaycan internet səhifələrindən birində bir müsahibə dərc olunub. Müsahibədə danışan bir amerikan manqurtu Rəsul Quliyevdir. Keçmişdə rusun, indi isə Amerikanın manqurtu olan bu xeste təxəyyüllü 20 ildir Azərbaycanı oğurladığı milyard dollarla kef edir. Bu, Qafqazın ən böyük korupsioneri, ölkəsinə, millətine xəyanət edən bir xaindir. Birincisi, hələ 1990-cı illərdə Azərbaycan neftinin başında dayanmış, azerbaycanlı fəhlələrin qan-terlə istehsal etdiyi neft pullarını mənimləyib. Daha sonra məstəqillik zamanı banklar quraraq əhəlidən topladığı dollarları mənimləyərək qurduğu müxtəlif şirkətlər vasitəsilə xaricə daşımışdır".

Bundan başqa, T.Ər R. Quliyev 1994 - 1995-ci illərdə OMON hadisələrinin təşkilində iştirak etməkdə, həmçinin "1994-cü ildə Bişkekə Ermənistan və Qarabağın qondarma nümayəndələri ilə eyni masada əyləşərək atəşkəsə qol çəkməkdə" günahlandırılıb.

Daha sonra R. Quliyevin Türkiyə prezidenti barədə dediklərini böhtan adlandıran Turqut Ər bu ittihamlara cavab verəcəyini bildirib: "Bu köhnənin böyük korupsioner və cinayətkanı, indinin Amerika manqurtu nədənsə Türkiyə Respublikasına və onun demokratik yolla seçilmiş prezidentinə böhtanlar atır, şerləyir və həddi olmayan təhqidlər səsləndirir. Bu amerikan manqurtunun kimləri düşündüyü və qəyəsini məlumdur".

Qeyd edək ki, Turqut Ərin qəzəbli reaksiyasına səbəb olan yazı bir neçə gün əvvəl ovqat.com saytında dərc olunub. Müsahibənin yayınlanmış birinci bölümündə eks-spiker Rəsul Quliyev Ərdoğanın Qüds məsələsindəki mövqeyini təhqid edib, bunun Türkiyə üçün faydasız olduğunu, daha çox Ərdoğanın özünün ambisiyalarına xidmət etdiyini qeyd edib.

Sitat: "Fələstini müdafiə edən Türkiyə yox, prezident Ərdoğan. Ərdoğanın özünü qeyri-adekvat aparmasının izahı isə çox çətinidir. 80 milyonluq Türkiyə xalqı ildə 700 milyard dollarlıq məhsul istehsal etmək gücünə malikdir. Müqayisə üçün 80 milyonluq almanlar ildə 4 trilyonluq məhsul istehsal edir. Bu insan nəyə güvənib dünyaya meydan oxuyur? Bu ucuz qəhrəmanlıqdansa, öz ölkəsinin demokratik imicinin qayğısına qalsın. Dünyada 273 jurnalist həbs olunub, onun 70-i tək Türkiyənin payına düşür. Almaniyanın prezidenti ev almaq üçün (cəmi 400 min dollar) bankın verdiyi cüzi diskauntlu (güzhəştli-red.) kreditə görə istefaya göndərilir. Bu insanın sübuta yetirilmiş milyardlarla rüşvət alması isə onu narahat etmir, meydan oxumağı sürdürür. Ərəb dünyasının nifrət etdiyi Ərdoğanın Qüds problemindən özünün təbliğatı üçün istifadə etməsinin iki səbəbi ola bilər: Birincisi, ağır narcisizm xəstəliyinə düşərək olub. İkincisi, Türkiyəni saldığı ağır vəziyyətdən diqqəti yayındırmaq üçün növbəti yalançı versiya irəli atıb. Ancaq bu, müvəqqəti işləyən siyasət yolu oynaya bilər. Fələstinlilər Türkiyəni öz problemlərinin həllinə heç vaxt yaxın qoymazlar".

□ KƏNAN

2018-in astanasındaydıq. Gələnlə il ölkəmizdə prezident seçkisi keçiriləcək. Deməli, seçki ilinə daxil olmağımıza da sayılı günlər qalır. Hakimiyyətin seçki hazırlıqları üçün kifayət qədər insan, maddi, inzibati resurslarının olduğu aydındır. Bu resurslar iqtidarın işini şübhəsiz ki, asanlaşdırır. İqtidarın işini asanlaşdırana daha məqam isə müxalifətdən fərqli olaraq hakimiyyətin bir namizədinin olmasıdır. Müxalifət düşürgəsindən isə təcrübə göstərir ki, seçkidə çoxlu sayda namizəd irəli sürülür. Müxalifət hələ heç bir seçkidə vahid namizədlə çıxış edə bilməyib. Ən yaxşı halda müxalifətin bir hissəsi hansısa şəxsin namizədliyini dəstəkləyib.

2003-cü il və 2013-cü il prezident seçkilərində məhz bu cür olub. 2013-cü il seçkisinin qismən fərqi həm də o idi ki, ənənəvi müxalifət təşkilatlarının əksəriyyəti bir proje ətrafında toplanmışdılar və öz üzvləri sıralarından hansısa siyasi lideri deyil, siyasətdən uzaq birini - dramaturq, kinorejissor Rüstəm İbrahimbəyovun namizədliyini irəli sürmüşdülər. Belə demək mümkünsə, seçkidə müxalif düşürgədə favorit namizəd kimi İbrahimbəyov bəlli bir mərhələyədək meydana çıxmışdı. Bəs 2018-ci ildə keçiriləcək seçkilərdə favorit namizədin ortaya çıxacağı gözlənilirmi? Bu namizəd hazırda namizədliyi elan olunan müxalifətçilər sırasından olacaq, yoxsa 2013-cü ildəki kimi qəfil peyda olan kənar şəxs ola bilər?

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, əvvəla, namizədlərin hamısı hələlik bəlli deyil, ikincisi, favorit namizədin kimliyi seçki kampaniyasının gedişində bəlli olacaq. İndidən favorit namizədin kim olacağı barədə dəqiq fikir yürütmək olmaz: "Proqnoz verməklə məşğul olmuram. 2013-cü ildə olduğu kimi ənənəvi müxalifət sıralarından olmayan bir şəxsin qəfil meydana çıxması və favorit namizəd olmasının gözlənilib-gözlənilmədiyi barədə suala gəlincə, bu barədə mən bir söz deyə bilmərəm. Biz belə bir projenin içində nə 2013-cü ildə olmamış, nə də indi əgər belə bir proje varsa onun içərisində yer almırıq. Başqalarından kimsə bəlkə o cür projenin içərisindədir, biz Ümid Partiyası olaraq belə bir projədə yoxuq. Bəlkə kimsə gizli danışıqlar aparır. Ona görə də deyə bil-

mərəm ki, hansısa namizəd qəfil peyda olacaq, ya olmayacaq. Dəqiq bilmədiyim məsələ haqda proqnoz vermək istəmirəm".

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu isə bildirdi ki, **Azərbaycanda demokratik seçkilər keçirilərsə, yalnız o zaman şans və favorit namizəd məsələsi ciddi əhəmiyyət daşıyır:** "Seçki demokratik olmayanda, seçki kampaniyası ədalətli olmayanda bu cür seçkilərdə şansın olub-olmamasının əhəmiyyəti olmur. Belə vəziyyətdə hakimiyyət və seçki komissiyaların hansı qüvvənin əlindədir şans da yalnız ondadır. Hazırkı vəziyyətdə müxalifət düşürgəsindən heç kimin xüsusi olaraq fərqlənmək şansı yoxdur. Digər tərəfdən, favorit namizəd seçki kampaniyasının gedişində əsasən bəlli olur və yaqın ki, bu dəfə də olacaq. Ancaq favorit namizədin olması o demək deyil ki, prezident olmaq şansı da var. Seçki demokratik olmadığı halda hansısa namizədin favorit olması da həlledici əhəmiyyət daşımır. Hansısa namizədin şəxsiyyəti diqqətli cəlb edə, cəmiyyətdə ümid yarada bilər. Amma təkəb bu amil seçkinin taleyini həll eləmir".

ADP sədri hesab edir ki, **Azərbaycanda hakimiyyətə qarşı favorit namizəd böyük maliyyə resurslarına sahib olan namizədlərin sırasında böyük maliyyə resurslarına malik olanı yoxdursa, deməli, favorit bunlardan olmayacaq:** "Ukrayna və Gürcüstanda məlum siyasi proseslər göstərdi ki, postsovet məkanında hakimiyyət dəyişilmələri yalnız böyük maliyyə resurslarının və xarici dövlətlərin ciddi dəstəyi ilə mümkün olur. Belə bir resursu və dəstəyi olmayan kimsə Azərbaycanda seçkilərdə böyük dəyişikliklərə,

Müxalifətin 2018-də favorit

namizədi kim ola bilər...

İqbal Ağazadə: "Bəlkə kimsə gizli danışıqlar aparır"
Əli Əliyev: "Müxalifətin düzgün qərarları nəticəsində birləşdirici namizəd də yetişə bilər"

qələbəyə nail ola bilməz".

"**Maliyyə resurslarının yoxluğunda və beynəlxalq dəstəyin olmamasında müxalifət liderlərinin illərdir apardıqları siyasətin, davranışın da rolu varmı?" sualına isə Sərdar Cəlaloğlu belə cavab verdi:** "Azərbaycan qloballaşmanın, geosiyasi mübarizənin episentrlərindən biri olduğu üçün burada çox şey daxili güclərdən asılı deyil. Məsələn, nə Ukraynada, nə Gürcüstanda daxili güclər prioritet təşkil eləmədi. Orada həlledici amil kimi Qərbin dəstəyi və ortaya maliyyə resursları olan liderlərin çıxması rol oynadı. Xüsusən xarici faktor Rusiyanı neytrallaşdırdı və hakimiyyətin zor tətbiq etməsinin qarşısını aldı. Neçə ki Azərbaycana da münasibətdə belə bir xətt seçilməyib Rusiyanın təsiri öz rolunu oyna-

yaacaq, hakimiyyət sert yolu tutacaq və müxalifət düşürgəsi nə edir-ətsin müsbət nəticə olmayacaq. Çünki belə bir şəraitdə Azərbaycan müxalifətinin seçkilərdə nə isə nəticə əldə etməsini gözləmək düzgün olmaz. Hətta favorit namizəd meydana çıxsa belə, bu mümkün deyil".

VİP sədri Əli Əliyev qeyd etdi ki, siyasətdə hər bir gedişati mümkün saymaq lazımdır. Lakin ehtimal dərəcəsini fərqləndirmək olar: "Hakimiyyət daxili böhranı adlanmış görünür. YAP seçkiyə köhnə namizədlə qatılır. Fikrimcə, iqtidardaxili konsolidasiya beynəlxalq gücü xeyli zəiflədib. Buna baxmayaraq, əsas təsir gücü bu günə məhz xaricdədir. Müxtəlif dünya qütblərinin əvvəlki illərdə olduğu kimi yenə də ortaq qənaətdə ola biləcəklə-

ri də maraqlıdır. Əsas məsələlərdən biri müxalifətin durumu və xalqı toparlamaq bacarığıdır. Əgər siyasi mübarizənin əsas personajlarından olan siyasi müxalif düşürgə təşkilatına, narazı elektoratı inandırma, seçki qutusu başına gətirə bilsə, həm beynəlxalq, həm də YAP daxilindəki situasiyanı öz xeyrinə dəyişə bilər. Təəssüflə deməliyəm ki, hələlik pozitiv bir iş görmək olmur. Müxalifətin düzgün qərarları nəticəsində birləşdirici namizəd də yetişə bilər. Bu ehtimallar müəyyən zaman içərisində mümkün ola bilər".

AMİP katibi Əli Orucov isə bildirdi ki, Azərbaycanda əlverişli, demokratik seçki mühiti yaradılmayınca, seçkilərə münasibət müsbət istiqamətə dəyişməyincə, müxalifətin favorit nami-

zədi olmayacaq: "Favorit namizəd olmaq üçün seçkilərdə mübarizə apara biləcək resurslar olmalıdır. Sosial baza olmalıdır. Təkmil qanunverici sistem olmalıdır. Bu gün müxalifət bütün bunların hamısından məhrum edilib. Müxalifət öz mövcudluğunu güclə saxlayır. Üstəlik də beynəlxalq şərtlər də hələ dəyişməyib. Odur ki, ilkin olaraq bu vacib məsələlər öz həllini tapmalıdır. Əks halda heç bir uğurlu nəticə və yaxud da hansısa favoritdən danışmaq sadələşməyə bilər. 2013-cü ildəki ssenarinin təkrarlanmasının mümkün olub-olmadığını isə bu gün dəqiq söyləyə bilmərəm. AMİP o zaman həmin ssenaridə iştirak etməyib. İndi də iştirak etməz".

□ **Etibar SEYİDAĞA**
Yeni Müsavat

Bağlanan bankın müştəriləri təlaşda - "Dəmirbank"dakı pulların aqibəti necə olacaq?

Əkrəm Həsənov: "Təcili bütün banklar yoxlanılmalı, bankirlərin mənim sədiyi pullar geri qaytarılmalı, bağlanmalı banklar bağlanmalıdır..."

Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının Direktorlar Şurasının 2017-ci il 22 dekabr tarixli qərarına əsasən "Dəmirbank" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin lisenziyası dekabrın 23-dən ləğv edildi. Bəs hazırda bu bankda əmanəti olanlar və ya məşğulları bu bank kartları vasitəsilə alan müştərilər nə etməlidirlər?

Bank sektoru üzrə mütəxəssis, iqtisadçı, hüquqşünas **Əkrəm Həsənov** "Dəmirbank"ın bağlanmasının gözlənilən olduğunu dedi: "Dəfələrlə dediyim kimi, bank sisteminin vəziyyəti ağırdır və bağlanmalı xeyli bank var. Sadəcə, Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası subyektiv səbəblərdən məsələni uzadırdı və hələ də uzadır. Problemi banklar bağlanmalıdır ki, yaxşılar rahat nəfəs ala bilsin. Problemi bankların da bu vəziyyətə düşməsinin əsas səbəbi bəllidir - problemli kreditlərin həcmimin artması. Həmin kreditlərin də əksəriyyəti ələ bank sahibləri və inzibatçıların öz yaxınlarına "gədir-gəlməz" prinsipi ilə verdiyi

vəsaitlərdir. Həm "Dəmirbank", həm də onun günündə olan digər banklara qarşı Palata son dövrdə bir sıra təshih tədbirləri tətbiq edib. Yəni müəyyən fəaliyyət istiqamətlərini məhdudlaşdırıb. Məsələn, əmanət qəbul edə bilmirlər və s. Bununla da Palata həmin banklara təzyiq edib ki, ya birləşsin, ya da banka əlavə sərmayə yatırın. Bank sahibləri də bunları etmir (edə bilmir və ya etmək istəmir). Sonuncular, sadəcə, fürsətdən istifadə edərək aktivlərinin bankdan çıxarılması ilə məşğuldur. Buna görə də əvvəl-axır Palata reaksiya verməli idi və verdi də. Böyük ehtimalla, yaxın vaxtda bankların bağlanması davam edəcək".

"Dəmirbank"da pulu qalanlara gəldikdə isə iqtisadçı bildirdi ki, qanuna görə, əmanətlərin Sığortalanması Fondu maksimum 6 ay ərzində sığortalanmış əmanətləri ödəməlidir: "Əvvəla, təəccüblü odur ki, son 2 ildə bankların bağlanması təcrübəsindən fərqli olaraq, bu dəfə bankda qalan vəsait, onun nə qədərini sığortalı, nə qədərini isə sığortası olmayan haqda məlumat hələ də açıqlanmayıb. Bu da öz növbəsində sui-istifadə, korrupsiya hallarına yol açıb. Məsələn, sığortasız əmanəti müəyyən "hörmət" müqabilində sığortalı kateqoriyaya keçirə bilirlər və s. və i.a. Bir sözlə, hansısa pərdə-axsarı alverin getməsi istisna deyil və hüquq-mühafizə orqanları bu məsələni nəzarətə götürməlidir. Xatırladıram ki, faiz dərəcəsi manat əmanəti üzrə 15%-i, xarici valyutada olan əmanət üzrə isə 3%-i ötməyən

əmanət qorunan əmanətdir. Bir qayda olaraq, məşğullarında olan vəsait də bura aiddir - bu şərtlə ki, bank hesabı işəgötürənin deyil, işçinin adına açılmış olsun. O ki qaldı sığortalanmayan əmanətlərə, habelə sahibkarların və hüquqi şəxslərin bankdakı hesablarında olan vəsaitlərə, bağlanan digər bankların təcrübəsi göstərir ki, həmin vəsaitlərin qaytarılması müşkül məsələdir".

İqtisadçının sözlərinə görə, əgər bank müflisdirsə, ləğvedici olan əmanətlərin Sığortalanması Fondu onun əmlakını satmalı, verdiyi kreditləri isə qaytarmalıdır: "Bunun nəticəsində əldə edilən vəsaiti fond ilk növbədə sığortalanmış əmanətlərin kom-

pensasiyası xərcinə aid edəcək. Yəni nə qədər xərci olubsa, həmin həddə vəsaiti özünə götürəcək. Sonra qalan məbləğdən ləğvetmə prosesinə çəkdiyi xərclərini bağlayacaq. Bundan sonra "Dəmirbank"ın işçilərinin məaşını və dövlətə qalan vergini ödəyəcək. Daha sonra nə isə qalsa, həmin vəsaiti digər kreditlər arasında bölüşdürəcək. Göründüyü kimi, Azərbaycanda əmanətlərin sığortalanmasının çox əcaib sistemi mövcuddur. Faktiki olaraq fond heç bir xərc çəkmir. Əmanətlər digər kreditlər, əsasən sahibkarlar və şirkətlərin hesabına qaytarılır. Elə buna görə də hazırda sahibkarlar banklarda pul saxlamağa qorxur. Bu gedişlə ölkədə sahib-

karlığa neçə şərait yaradılacağı mənə qaranlıqdır".

Əkrəm Həsənov "Dəmirbank"ın sığortasız əmanətçilərinə və digər kreditörünə bir neçə məsləhət verdi: "Onlar fondan və Palatadan kreditörün ümumi yığıncığının çağırılmasını tələb etsinlər. Ən azı kreditör komitəsi yaradılmalıdır ki, ləğvetmə prosesinə ilk gündən nəzarət olsun. Yoxsa bankın olan-qalan varının başına daş salacaq. Palatanın yarıtmaz fəaliyyəti göz qabağındadır. Nə etməli? Təcili bütün banklar yoxlanılmalı, bankirlərin mənim sədiyi pullar geri qaytarılmalıdır. Bağlanmalı olan banklar bağlanmalıdır. Sonra dövlət məsuliyyətli şəkildə bəyan etməlidir ki, sistemi təmizlədik, ona etibar etmək olar. Bunları etmək üçün də savadlı və dürüst kadrlar lazımdır..."

Qeyd edək ki, əmanətlərin qaytarılması ilə bağlı Əmanətlərin Sığortalanması Fondu da açıqlama yayıb. Açıqlamada bildirilir ki, "Dəmirbank" ASC-də fiziki şəxslər tərəfindən yerləşdirilən qorunan əmanətlər Əmanətlərin Sığortalanması Fondu tərəfindən "Əmanətlərin sığortalanması haqqında" Qanunda nəzərdə tutulan qaydada və müddətdə əmanətçilərə qaytarılacaq və bunun üçün Fondun kifayət qədər vəsaiti mövcuddur.

□ **Nərgiz LİFTİYEVA**

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDİF
www.kivdf.gov.az

**Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi**

Qarabağ

Ermənistan prezidentinin dekabrın 25-dən Gürcüstana başlayan iki günlük səfəri Azərbaycanda da həssaslıqla izlənilir. Söhbət ondan gedir ki, işğalçı ölkənin rəhbəri Azərbaycanın yaxın müttəfiqlərindən biri olan Gürcüstana ölkəsini xilas etmək məqsədilə gedir. İki dövlət arasında əlaqələrin normalda üçüncü dövlətə hər hansı bir aidiyyəti olmamalıdır. Ancaq indiki halda Ermənistan-Gürcüstan əlaqələri bizi təbii olaraq qayğılıandır.

Əgər rəsmi İrəvan normal mövqe sərgilərsə, qonşu ölkələrlə normal münasibətlər şəraitində yaşamağa qərar versə, ərazi iddialarından əl çəkərdi və Qarabağın işğalına son qoysaydı, sözsüz ki, onun Tiflislə əlaqələri kimsəni ilgiləndirməzdi. Hətta o halda bölgədə "Qafqaz evi" prinsipi ilə yaşamaq şansı da yaranardı və əmin-amanlıq şəraitində regionun çiçəklənməsi, əhalinin rifahı naminə birgə layihələr həyata keçirilərdi. Lakin böyük güclərin əlində "maşa"ya çevrilmiş Ermənistan rəhbərliyi öz xalqının bədbəxtliyi naminə regionu fəlakətlərlə üz-üzə qoyub və inadından əl çəkmək istəmir. Elə bunun nəticəsidir ki, Bakı-Tiflis-Ceyhan neft kəmərinin ardınca Ermənistan Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu layihəsindən də kənar qaldı. Düzdür, İrəvan ümid edir ki, Tiflislə dəstəyi sayəsində gələcəkdə bu dəmir yolu xəttinə qoşula biləcək, ancaq Azərbaycan və Türkiyəyə qarşı ərazi və "soyqırım" iddiaları ilə çıxış edən təcavüzkar ölkə çətin ki, bu niyyətinə nail olsun. Amma istənilən halda, S.Serkisyanın Tiflisdəki danışıqlarında bu məsələ müzakirə olunacaq.

Erməni mediası da bu səfərə ciddi diqqət yetirir. Ancaq görünən budur ki, Ermənistanda Serkisyanın geriyyə şad xəbərlə qayıdacağına ümid çox azdır. Xüsusilə də Gürcüstanın baş naziri Qriqori Kvirikaşvilinin İrəvana 1 dekabr səfərinin son anda təxirə salınması erməniləri narahat edib. Düzdür, gürcü tərəf bu qərarı parlament iclası və yeni hökumətin formalaşdırılması ilə izah etdi, lakin erməni tərəf bu cavaba şübhə ilə yanaşır. İrəvanda səksəkənin və Gürcüstanı itirə, nəticədə daha fəlakətli durumla üz-üzə qala biləcəyindən dolayı narahatlıqların nəticəsidir ki, S.Serkisyan gürcü baş nazirin səfərinin reallaşmasını gözləmədən özü Tiflisə getməyə qərar verdi, özü də iki günlük!

QAT sədri Akif Nağı "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Gürcüstanın işğalçı Ermənistanla normal münasibətlər saxlanması Azərbaycanda haqlı qıcıq do-

bəbini də deməyiblər. Dost ölkələrin arasında bu cür hərəkətlər yolverilməzdir". **Eyni zamanda QAT sədri dedi ki, Ermənistanın terrorçu prezidentinin Gürcüstana səfərini normal qarşılamaq olmaz:** "Ermənilər Gürcüstan vasitəsilə yolların açılmasına, təcrid vəziyyətinə son qoyulmasına, nəfəslərin əldə olunmasına çalışırlar. Gürcüstan buna yol verməməlidir, əgər imkan verərsə, Azərbaycana arxadan zərbə vurmuş olacaq. Ermənistan öz günahına, Azərbaycanın torpaqlarını işğal etdiyinə görə təcrid vəziyyətinə düşüb. Azərbaycan prezidenti defə-

Georgi Marqvelaşvili, baş nazir Georgi Kverkaşvili, parlamentin sədri İrakli Kobaxidze, eləcə də Gürcüstan patriarxı İliya ilə görüşəcək. Serkisyanın səfəri öncəsi Gürcüstanın baş naziri Georgi Kvirikaşvili erməni mallarının fors-major hallarında Abxaziya və Cənubi Osetiya vasitəsilə Gürcüstan ərazisindəki nəqliyyat dəhlizlərindən keçməsinin mümkünlüyünü bəyan edib. Bu isə Gürcüstan müxalifətində güclü reaksiya doğurub və qalmaqla səbəb olub. Ermənistanın yük axınının mütləq əksəriyyəti-80%-ə yaxını Moskvadan gəlir. Yuxarı Lars keçidi isə

bərpasına birbaşa maliyyə vəsaiti ayıracağı inandırıcı deyil. Digər tərəfdən, hətta rus və erməni ekspertləri belə dəmir yolu xəttinin bərpasına çəkiləcək xərclərin ən azı 10 ildən sonra özünü doğruldacağını deyirlər. Çox güman ki, erməni və rus ekspertləri bu rəqəmi ən azı 2 dəfə azaldıblar. Dəmir yolu xəttinin Gürcüstandan keçən hissəsi bir o qədər də ziyan çəkməyib. Hazırda Gürcüstanın nəzarətində olan İnquridən Zuqduziyə qədər olan məsafədə təmir işlərinə ehtiyac var. Abxaziya ərazisində isə 190 km. dəmir yolu xətti faktiki olaraq yeni-

lis-Qars dəmir yolu xəttinin hesabına yazılacaq ki, bu son nəticədə rəsmi Tiflislə də maraqlarına xidmət edir. Regiondakı bütün reallıqlar Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu xəttinin üzərində dayanmağı zəruri edir". **Ekspert bir məqama da diqqət çəkdi:** "Nəzərə almaq lazımdır ki, Astara-Rəşt dəmir yolu çəkildikdən sonra Gürcüstan üçün də tranzit ölkə kimi daha geniş imkanlar yaranacaq. Moskva-Suxumi-Tiflis-İrəvan dəmir yolu xətti isə son nəticədə dalanda bitir və heç bir perspektivi yoxdur. Qeyd edim ki, Abxaziya ərazisindən keçən dəmir yolu xətti-

İşğalçının Gürcüstanı Azərbaycandan ayırmaq planı

Serj Serkisyan Tiflisi öz məkrli planına razı sala bilsə, gürcü hökuməti Bakı və Ankaranı məyus edəcək; İrəvan Qarabağa Rusiyadan silah daşımaq üçün daha asan yol axtarır

ğurur: "Əlbəttə, Gürcüstanın Türkiyə və Azərbaycanla münasibətləri daha istidir. Amma Ermənistanla münasibətlərində Azərbaycan faktorunu yaddan çıxarmamalıdır. Təəssüf ki, hələlik bunu hiss etmirik. Sanki Azərbaycanla Ermənistan arasında bir balans siyasəti yürütməyə, heç bir tərəfi incitməməyə çalışır. Gürcüstanın Cavaxetiya ilə bağlı vəziyyətini başa düşür, amma qəbul etmirik. Ən azından gürcü dostlarımız anlamalıdır ki, onların həyatı maraqları Azərbaycanla bağlıdır". **A.Nağı illərdir Gürcüstana girişinin yasaqlanmasını da xatırladı:** "Mənimlə bağlı hadisə anlaşılan deyil. 4 ildir ki, mənim Gürcüstana girişimə qadağa qoyulub. Bu günə qədər heç sə-

vaxtının bağlandığı üçün İrəvan daha əlverişli yollar arayıb. Hesab olunur ki, Ermənistan üçün ən sərfəli yol Şimali Osetiya-Qori marşrutudur. Lakin bu yolun işğal altındakı Cənubi Osetiyadan keçməsi Tiflisi tərəddüdə qoyur. Ancaq Ermənistanın gediş-gəlişin asanlaşması, işğalçı ölkənin ayağa qalxmasına səbəb olmaqla yanaşı, Qarabağ savaşının alovlanması halında bu ölkəyə hərbi yüklərin daşınmasını da asanlaşdıracaq. Tiflislə belə bir razılaşmaya getməsi isə Azərbaycana qarşı ən böyük pislilik olardı.

"Ermənistan prezidentinin Gürcüstana səfərini diqqət mərkəzində saxlayan əsas amil Abxaziya ərazisindən Ermənistanı gedən dəmir yolu xəttinin bərpası ilə bağlıdır".
Bu fikirləri isə politoloq Elçin Mirzəbəyli "Yeni Müsavat"ın əməkdaşına bildirdi. Ekspert qeyd etdi ki, bu dəmir yolu xəttinin bərpası üçün 250 milyon dollarlıq sermayə ehtiyac var: "Bunun üçün Ermənistanın pulu yoxdur, Rusiya isə hələlik dəmir yolu xəttinin bərpası üçün maliyyə ayırmaq barədə niyyətini bəyan etməyib. Qərb ölkələri Abxaziyanın işğal faktını tanıdıqlarına görə onların bu de-fakto ilhaq edilmiş ərazidən keçən dəmir yolu xəttinin

dən çəkilməlidir". **E.Mirzəbəyli bildirdi ki, Gürcüstan bu məsələdə həm öz vətəndaşlarına, həm də Azərbaycana qarşı riyakar mövqe sərgiləməyə çalışır:** "Gürcülər Abxaziya məsələsini qabartmamağa çalışırlar. Yəni məsələni belə şərh edirlər ki, işğal altındakı Abxaziya ərazisindən keçən yüklərin Ermənistanı və geriyyə daşınması üçüncü bir ölkə ilə bağlı olduğu üçün bu, rəsmi Tiflislə işğal faktı ilə barışması anlamına gəlmir. Gürcüstandakı bəzi qüvvələr heç bir tutarlı arqument gətirmədən dəmir yolu xəttinin

nin bərpasında əksər Qərb dövlətləri, o cümlədən ABŞ maraqlı deyil. Çünki bu xəttin bərpası əsasən Rusiyanın regiondakı mövqələrinin güclənməsinə xidmət edir. Digər tərəfdən, heç kim zəmanət verə bilməz ki, Moskva bu dəmir yolu xəttindən hərbi əməliyyat üçün istifadə etməyəcək..." **Politoloq öz tərəfindən xəbərdarlıq da etdi:** "Gürcüstanın işğal altındakı ərazisindən keçən dəmir yolu xəttinin bərpasına və buradan gələn yüklərin Tiflisdən keçərək Ermənistanı daşınmasına razılıq verməsi çox ciddi problemlərə yol açar bilər. Təbii ki, ilk növbədə Gürcüstanın özü üçün... Qənaətimə görə, rəsmi Tiflis bu mövzunu yenidən gündəmə gətirməklə Azərbaycandan və Abxaziyadan keçən dəmir yolunun bərpasında maraqlı olan digər ölkələrdən nə isə umur. Çox güman ki, məsələ ətrafında KİV-də kövrüklənən kampaniyanın arxasında da bu amil dayanır. Gürcüstanın belə manevrləri bizə yaxşı tanışdır. Bu baxımdan, rəsmi Tiflislə addımlarını diqqətlə izləmək, manevrlərinə qarşı alternativ addımlar sərgiləmək lazımdır".

Görünən budur ki, işğalçı Ermənistanın Gürcüstanı Azərbaycandan ayırmaq planı var. İrəvan təfriqə törətməkə ustadır. Sözsüz ki, Gürcüstan Qarabağı işğalda saxlayan ölkəyə "yaşıl işıq" yandırarsa, Bakını məyus edəcək. Tiflis unutmamalıdır ki, Qarabağ separatçıları ilə Abxaziya və Cənubi Osetiya separatçıları vaxtaşırı bir araya gəlir, bu proses isə onların İrəvan və Moskvadakı "patron"ları koordinasiya edir. Hər halda, S.Serkisyanın səfərini izləyərk, görək Azərbaycanın hesabına əhalisini donmaqdan xilas edən Gürcüstan necə davranacaq?..

“Reuters” xəbər agentliyi İrana qarşı embarqonun qeyri-qanuni yollarla pozulması ilə bağlı Nyu-Yorkda davam edən məhkəmədə qərar üçün müzakirələrə başlayan jüri ilə bağlı ilginç iddia ortaya atıb. “Yeni Müsavat” xəbər verir ki, jüri təqsislənmiş şəxs qismində tanınan Türkiyənin “Xalq Bank”-ının keçmiş müdiri köməkçisi Mehmet Hakan Atillanın günahkar olub-olmaması mövzusunda görüş ayrılığı yaşadığına dair söz-söhbət dolmaşır.

Türkiyə ictimaiyyəti tərəfindən “Rza Zərrab məhkəməsində Atilla tək şahid olaraq ittiham olunur. Üç həftə boyunca davam edən proseslərin ardınca jüri çərşənbə günü qərar üçün dəyərləndirmələrə başlayıb. Ancaq jüri üç günlük dəyərləndirmə müddətinin sonunda bir qərara varabilməyib.

Yeni il tətilinə görə dəyərləndirmələrə 3 yanvar tarixinə qədər fasilə verilib. Jürinin Atillanın günahkar olub-olmamasına yekdilliklə qərar verməsi gözlənilir.

BBC Türkcənin xəbərinə görə, jüri cümə günü dəyərləndirmələrində hakim Riçard Bermana bir məktub yollayaraq aşağıdakını soruşublar: “Atillaya yönləndirilən qara pul silinməsi ittihamı ilə bağlı jüri üzvlərinin dəyərləndirmə edərkən eyni kriteriyalara əsasən hərəkət etməsi vacibdirmi?” Berman da bu suala “bəli, vacidir” deyər cavab verib.

Prosesdə Atillaya ABŞ və xüsusən də ABŞ Xəzinə Nazirliyinə qarşı dələduzluq etmək, Beynəlxalq Təcili İqtisadi Güc Qanununu (International Emergency Economic Powers Act) pozmaq, bankçılıq sistemində saxta karlıq etmək, qara pul yumaq və qara pul yumaq üçün tələ qurmaq” olmaq üzrə 6 ittiham yönləndirilir. Atilla ona qarşı yönləndirilən ittihamları rədd edir.

Jüri Qorxmazın ifadəsini yenidən təhlil etdi

Məhkəmədə, eləcə də sübutlar siyahısında yer alan telefon dinləmələri və bəzi sənədlərin necə əldə edilməsinə dair 17-25 dekabr 2013 tarixlərində rüşvət və korrupsiya iddiaları ilə bağlı aparılan istintaqda iştirak edən keçmiş polis memuru Hüseyin Qorxmaz da ifadə verib. Qorxmaz bu sənədləri şəxsən özünün ABŞ-a gətirdiyini və lazımı instansiyalara verildiyini bildirib.

Inmate: ZARRAB, REZA

Regno: 09135-104

DOB: 09-12-1983

Jüri üzvləri Zərrab işində qərar verə bilmir

Amerika məhkəmə sistemində nadir hadisə; prosesin pərdəarxası, jüri üzvlərinin ilginç kimliyi

Jüri cümə axşamı günü Qorxmazın ifadəsinin bir hissəsini gözəndən keçirmə tələbini bildirib. Bundan başqa, Bermanın məhkəmələrin son günündə verdiyi hüquqi təlimatlarla bağlı da dəqiqlik tələb edilib.

Məhkəmənin digər təqdirəlayihə olan Zərrab isə məhkəmə prosesi başlamadan öncə ittiham tərəfi ilə anlaşma yoluna girərək, ona yönləndirilən ittihamları qəbul edib və məhkəmədə prokurorluq lehinə şahid olaraq ifadə verib.

Həm Mehmet Hakan Atilla, həm də Rza Zərrab İranın Türkiyəyə satdığı təbii qaz və neft gəlirləri İrana dolayı yollarla göndərməkdə ittiham olunur. Bunun üçün onların qızıl ticarəti və “xəyali buğda ixracatı” ilə məşğul olduqları iddia edilir.

Bu qədər uzun fasilə “qeyri-adi hal”dır

Prosesi yaxından izləyən jurnalistlərdən biri, “Nyu-York Tayms” qəzetinin müxbiri Benjamin Veiser yazıb ki, jürinin məsləhətləşmə görüşmələrinin günlərlə, həftə

ta həftələrlə davam etməsi nadir görülən bir haldır. Veiser yazıb: “İran sanksiyaları ilə bağlı məhkəmədə müsavirələrə 3 yanvarda davam ediləcək olması ciddi hadisədir. Buna görə də hakim jüri üzvlərinə hər gün müxtəlif təlimatlar verir. Bu təlimatlar onların məhkəmə ilə bağlı heç bir xəbər oxumaması, izləməməsi, mövzu ilə bağlı araşdırma aparmaması və bu mövzu barədə başqası ilə müzakirə aparmamasıdır”.

Prosesi izləyən bir başqa jurnalist Pete Bruş da yazıb ki, Bermanın jüriyə bayram tətili zamanı da müəyyən təlimatlar verəcəyi, amma bu iddianın rədd edildiyi bildirilir.

ABŞ-dakı jüri sistemi

ABŞ vətəndaşları üçün məcburi olan jüri üzvlüyü üçün namizədlərə həyatları boyunca iki və ya üç dəfə çağırış göndərilir. Namizədlər çox vacib bir səbəb göstərə bilmədikləri halda məhkəməyə gəlməyə məcburdurlar.

ABŞ hüquq sistemində iki növ jüri var. Biri “kiçik jüri”, digəri isə “böyük jüri”dir. Onların bu cür kateqoriyaya bölün-

məsinin səbəbi isə heyətdəki jürinin sayıdır. İstintaq mərhələsində qurulan böyük jüri gizli çalışır. Məhkəmə prosesindəki jüri isə “kiçik jüri” adlanır və onları hamı görür.

Atilla məhkəməsindəki kimi, böyük jüri heyətinin üzvləri əsasən 12 nəfər və ya ondan artıqdır. Jüri qərarını “günahkar” və ya “günahsız” deyər açıqlayır, əlavə şərh vermir.

Prosesin sonunda jüri “verdict” adlanan qərarını açıqlayır. “Verdict”də hər hansı şərhin olması yolverilməzdir. Təqsislənmiş şəxsin neçə səsle günahkar elan edilməsi isə prosesin məzmunundan və baş verdiyi ştatdan asılıdır.

Bəzi məhkəmə işlərində əksəriyyətin səsi kifayət etdiyi halda, bəzi məhkəmələrdə də əksəriyyətin səsi, bəzən də yekdillik tələb edilir. Jüri cəza ilə bağlı qərar vermir, elə bir səlahiyyəti yoxdur.

Rza Zərrabın və Atillanın taleyinə bu şəxslər qərar verir

Ötən həftəki son məhkəmə prosesində jüri üzvlərin-

dən ikisi dəyişdirilmişdi. Hansı üzvlərin dəyişdirildiyi isə məxfilik tələbinə görə açıqlanmayıb. Amma qeyd edilib ki, jüri üzvlərindən birinin yüksək temperaturu olub, bir başqası isə öncədən planlaşdırılmış bir iş səyahətinə görə prosesə qatıla bilmir. Bu iki dəyişiklik xaricində 28 noyabrda seçilən jüri üzvlərinin profili aşağıdakı kimidir:

Kişi: İbtidai sinif müəllimi

Qadın: Gözəl sənətlər məzunu, texniki dizayner

Qadın: Tibb bacısı, həyat yoldaşı təqaüdü vəkili

Qadın: Xəstəxanada çalışır.

Qadın: Daha öncə jüridə təmsil olunub. Dini kitablar oxumağı sevir, investor.

Kişi: Vestchesterda yaşayır. 24 ildir təhsil məsləhətçisi kimi işləyir. “Daily News” qəzeti oxucusudur.

Kişi: Manhattanda yaşayır. Maliyyə sektorunda çalışır. Səyahət kitabları oxuyur. CNN izləyir və yoqa ilə məşğul olur.

Nazir Zərraba görə peşmandır

Bu arada R.Zərrab cəbhəsindən daha bir xəbər. R.Zərrab CHP lideri Kamal Kılıçdaroğlu ilə bağlı məhkəməyə verdiyi müraciətlərdən imtina edəcək. Kılıçdaroğlu maliyyə naziri Nihat Zeybekci və həmin vaxtkı baş nazir müavini Numan Kurtulmuşun Zərraba plaket verdiyi dövrdə onu tənqid etmişdi.

CHP lideri Zərrabın nazirləri ələ keçirdiyini və rüşvətçi olduğunu söyləmişdi.

Zərrab da həmin vaxt Kılıçdaroğlu haqqında toplam 6 mənəvi təzminat işi açmışdı. Bunlardan beşi Kılıçdaroğlu lehinə, biri isə əleyhinə sonuclanmışdı. Zərrabın vəkili Kılıçdaroğlunun vəkili Cəlal Çelike zəng edərək, şikayətlərdən vaz keçdiklərini, bununla bağlı onları məlumatlandırmaq istədiyini bildirib.

İqtisadiyyat naziri Nihat Zeybekci daha öncə R.Zərraba verdiyi “İxracat çempionu” mükafatı barədə “Bizim üçün də keçmişdə qalıb və bu haqda danışmaq istəmirik” deyib: “Türkiyədə bu məsələ sağlam bir atmosferdə müzakirə olunmur. Türkiyə İxracatçılar Məclisi ixracat mükafatını verəcəkləri şəxslərin siyahısını hazırlayan və bunu müəyyənləşdirən şəxslər deyil. İnsanlar bir performans göstərir və bu siyahıya girirlər. Biz də həmin mükafat mərasimində qabağımıza qoyulan mükafatı veririk”.

Nazir jurnalistlərin “Zərrabın həmin vaxt böyüdülməsi və fəaliyyətinin şişirdilməsi xəta idi deyirsinizmi” sualına cavabında isə bunu deyib: “İndi bunları müzakirəyə davam etmək də eyni şey deyil? Belə şeylərə heç vaxt etibar etmirik. Bizim üçün də keçmiş, danışılmamalı olan şeylərdir”.

□ **Sevinc TELMANQIZI, “Yeni Müsavat”**

Kişi: Lisey müəllimi

Kişi: Mühəndis

Qadın: Tibb bacısı, Harlemdə yaşayır.

Kişi: Daha öncə jüri üzvü olub. İqtisadiyyat üzrə ali təhsili var.

Qadın: Mətn yazarı, Manhattanda yaşayır.

Kişi: İdman müəllimi, idman verilişləri izləyir.

Kişi: Gənclik illərində bacısını öldürüb. Qrafika dizayneri, həyat yoldaşı vəkili

Ehtiyat üzvlər:

Kişi: Bir maşın şirkətində çalışır. İqtisadiyyat üzrə təhsili var. “Nyu York Times” və “Wall Street Journal” qəzetlərini oxuyur.

Qadın: İki dəfə jüri üzvlüyü edib. Bələdiyyədə müfətiş və analizçi olaraq çalışır.

Kişi: Jüridə olub. Maşın təmirçisi. Sürətli maşınlar hazırladığını deyir. İdmanla məşğul olmağı və idmanla bağlı verilişlər izləməyi sevir.

Qadın: Manhattanda yaşayır. İncəsənət sahəsində təhsil alıb. Koordinator olaraq çalışır. “NY Magazin” və “NY Times” oxuyur.

Bir sıra marketlərdə kərə yağının qiymətində ucuzlaşma müşahidə edilir. Bu bütün marketlərdə müşahidə edilməyə də, bəzilərində Yeni Zelandiya istehsalı olan "Golden Grown" yağının qiyməti 17 manat 10 qəpikdən 16 manat 30 qəpiyə, "Westgold" kərə yağının qiyməti isə 70 qəpik ucuzlaşaraq 16 manat 80 qəpiyə düşüb.

Eyni markalı yağların bütün marketlərə eyni əldən paylandığını nəzərə alsaq, bir marketdə ucuzlaşma olub, digərində isə qiymətin olduğu kimi qalması məntiqlisizdir. Buna görə də bir sıra marketlərə baş çəkib yağların ucuzlaşmamasının səbəbini öyrəndik.

"Rahat" market satıcısı bildirdi ki, yağlar o marketdə ucuzlaşdı ki, ora artıq yeni yağlar gətirilib: «Yeni yeni gömrük qiymətləri ilə. Ona görə də qiymətləri aşağı salıblar. Biz də köhnə qiymətlə alıb gətirdiyimiz yağları satıb qurtardıqdan sonra yeni gətirilən yağları ucuz satacağıq».

Alicılar isə kərə yağının qiymətinin bayram öncəsi ucuzlaşdığı üçün çox sevindiklərini deyirdilər. Elmir Əliyev deyir ki, yeni ildən digər yağların da qiymətinin ucuzlaşacağına inanır: "Düzdür, 70-80 qəpik ucuzlaşma ilə böyük məbləğ deyil. Amma bəzi ailələr var ki, bayram öncəsi həтта 20 qəpik ucuzlaşma belə onları sevindirir bilər. Hələ ki digər ərzaq məhsullarında ucuzlaşma yoxdur. Amma istərdim ki, digər məhsullar da ucuzlaşsın ki, hər kəs Yeni ili ürayınca qeyd edə bilsin".

Qeyd edək ki, bir müddət öncə ekspertlər də gömrük rüsumunun 3 dəfə azalması ilə əlaqədar kərə yağlarının 50 qəpik 1 manat arasında ucuzlaşacağına demişdilər. Yeni bu gözlənilən idi.

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri bildirdi ki, bu ucuzlaşmanı artıq prosesin başlanması kimi də qiymətləndirmək olar: "Top-

iki adda kərə yağı

ucuzlaşdı - bəs digər məhsullar?

Natiq Cəfəri: "Aprel-may aylarına qədər qiymətlərdə ciddi dəyişiklik ehtimalı çox aşağıdır"

dansatış ticarəti ilə məşğul olan iri şirkətlər çox zaman məmurlara bağlı olan şirkətlər olur. Onların da iqtisadi qayda-qanunlarla yox, hər hansısa bir formada, bir göstərişlə qiymətlərin formalaşmasına təsiretmə gücləri var. Bu iki marka ilə bağlı 70-80 qə-

pik qiymətin düşməsi sanki artıq prosesin başlanması kimi də qələmə verilə bilər. Çünki artıq dekabr ayının 6-dan qanun qüvvəyə minib. Ölkəyə gətirilən yağların gömrük rüsumları 15 faizdən 5 faizə düşüb. Ona görə də müəyyən təsirləri olacaq. Bu

bir müddət sonra da özünü göstərəcək. Amma problem ondadır ki, Azərbaycana yağların gətirildiyi əsas istiqamətlərdən biri də Avropa ölkələridir. Avropa ölkələrindən gətirilən yağların hamısı da avro ilə alınır. Avro ilə manatın məzənəsində həmişə oynamaq var. 2017-ci il ərzində dollar sabit qalsa belə, avro manat qarşısında 15 faiz bahalaşmışdır. Yeni Avrozonadan, əsasən Fransa və Almaniyadan gətirilən yağların qiymətində gömrük rüsumları ucuzlaşsa belə, qiymət dəyişikliklərini gözləmək əbəsdir. Ümumilikdə bu sahəyə təsir edən qiymətlərə baxdıqda insanların arzuladığı qədər qiymətlərin ucuzlaşacağı gözləmək əbəsdir. Mən dəfələrlə müsahibələrimdə də demişəm, hesablamalar da onu

göstərir ki, 50 qəpik 1 manat arasında qiymətə təsir göstərəcək. Bayramdan sonra ola bilər ki, başqa yağ növlərində də təqribən 50 qəpik 1 manat arası qiymət dəyişikliyi olsun. Bu gözləniləndir. Amma əhalidə nədənsə ələ bir təəssürat yaranıb ki,

məhsulların gömrük rüsumunda və ya vergi dərəcələrində hansısa bir dəyişiklik olsa, yeni hökumət tərəfindən belə bir addım atılsa, ancaq o istiqamətdə qiymətlərin dəyişməsinin şahidi ola bilərik".

□ Günel MANAFLI

Yeni il ənənələri - dünyada və bizdə

Danimarkada stolun üzərinə çıxaraq tullanırlar, Bolqarıstanda işıqları söndürüb öpüşürlər...

Yeni ilin gəlişinə sayılı günlər qalıb. Artıq 2017-ci ili yola salıb 2018-ci ili - sarı it ilini qarşılamağa hazırlaşırıq. Yeni ilin gəlişini demək olar ki, bütün dünya bayram kimi qeyd edir. Müxtəlif adət-ənənələrlə qeyd edilən bu bayramın üç atributu isə dəyişilməz olaraq qalır - Yolka, Şaxta baba və Qar qız.

Paytaxt Bakının da müxtəlif yerlərində artıq şam ağacları bəzədilib. Ölkəmizdə isə hər evdə elə də zəngin ənənələrlə malik deyil. Şam ağacı bəzədilir, 31 dekabr axşamı süfrə qurulur, Şaxta baba və Qar qız dəvət olunur. Şaxta baba və Qar qızın gəlişinə isə uşaqlar sevinir.

Bir çox ölkələrdə Yeni ildə böyüklər də bir-birinə hədiyyə alsalar da, Azərbaycanda bu ənənə yoxdur, yaxud çox cüzi bir faizi əhatə edir. Azərbaycanda Yeni il axşamı hamı evdə olmağa, təzə ilə keçməmiş yatmamağa salıxır. İnanca görə, Yeni il gecəsi evdə olmasın həmin il evdə ola bilməyəcəksən. Saat 12-ni vuranda təzə ilə yatacaq daxil olsan, həmin il yatacaq keçirəcəyin iddia olunur. Bayram süfrəsinin də bol çeşidli olmasına əhəmiyyət verilməsinə səbəb süfrənin il boyu ruzi-bərəkətli olması istəyinə bağlıdır.

Azərbaycandan fərqli olaraq digər ölkələrdə Yeni il daha fərqli qarşılır. Elə ölkələr var ki, orada Şaxta baba, elə yerlər də var ki, orada uşaqların Şaxta nənesi olur. Şaxta babanın adı Noel ata, Şaxta nənənin adı isə Befandır. Ölkəmizdə Yeni il axşamı hamı evində işıqları yandırarsa, Bolqarıstanda bunun əksi olaraq saat 12-ni vuranda evin işıqları söndürülür. Üç dəqiqə davam edən qaranlıqda hamı bir-birini öpməlidir. Bolqarıstanda Yeni il axşamı uşaqlara ala bəzək hədiyyələr və şirni bağışlamaq dəbdədir. Deyirlər ki, Yeni il axşamı kim çox uşaq sevdirsə, cari ildə onun o qədər fərəhli günləri olacaqdır. Yunanıstanın bəzi əyalətlərində Yeni ilin yanvarın 3-də qarşılayırlar. Həmin gün kişilərə aid olan bütün hüquq və ixtiyar qadınlara verilir. Qadınlar qoyun və ya donuz kəsib təmizləyir, oxuya-oxuya gəzintiyə çıxırlar. Kişi-

lər isə ev süpürür, qab-qacaq yuyur, uşaqlara baxır və özlərinə təskinlik verirlər ki, eybi yoxdur, bu vəziyyət cəmi bircə günlükdür. Almaniyada bayram axşamı gələn ilin bütün aylarında havanın necə olacağını müəyyənləşdirirlər. Onlar gələcək ilin ayları timsalında on iki ədəd baş soğan götürüb alt tərəflərini kəsir və ora duz səpərək süfrəyə düzürler.

Saat 12-ni vuran kimi soğanlara baxırlar. Hansı soğan duzu əridib udubsa, o aylar yağmurlu, qalanları isə quraqlıq keçəcək. İtaliyada il təhvil olanda küçələrə adamlar çox ehtiyatlı davranmalıdırlar. Çünki italyanlar Yeni il axşamı lazımsız, köhnə əşyaları, hətta mebelləri belə pəncərələrdən küçəyə tullayırlar. Macarıstanda isə yeni il axşamı milli pal-

tar geymiş cavanlar küçələrə çıxıb musiqi çala-çala gəzməyə başlayırlar. Dəstəbaşı tənənəli surətdə elan edir ki, köhnə ili "dəfn" eləyib yenisini qarşıladığı üçün hamı yeyib- içib şənəlməlidir. Küçələri gəzən cavanlar hansı evin qabağında dayansalar ev sahibi mütləq onları ləzzətli yeməklərə və şərbəbə qonaq etməlidir. Macarlar Yeni il süfrəsinə qaz, ördek, toyuq bişirib qoymazlar. Onlar inanır ki, guya yeni ildə quş əti yeyənin səadəti uçub gedə bilər. Subay qızlar bu adətə daha çox riayət edirlər ki, yeni ildə ərə gedə bilsinlər.

Ekvador sakinlərinin isə Yeni il ənənələri olduqca maraqlı və fərqlidir. Burada kimə növbəti ildə daha çox səyahət etmək istəyirsə, gecə saat 12-də böyük çamadanla yaşadığı binanın ətrafında bir neçə dövrə qaçmalıdır. Danimarkada Yeni il tullanmaqla qarşılayırlar. Belə ki, gecə saat 12-də hamı stolun üstünə çıxır və tullanırlar. Onlar bununla köhnə ildən təzə ilə tullanmağı imitasiya edirlər. Bu ölkədə daha bir bayram ənənəsi yaxın dostların və qonşuların qapılarına boşqab çırpmadır. Kimin qapısının kənarında daha çox qab-qacaq qırıntıları varsa, gələn il onun üçün düşərli və uğurlu olur. Braziliyada Yeni il şənlikləri olduqca romantik keçirilir. Bayram günü braziliyalılar okean sahilində qum üzərində şamlar yandırirlar. Qadınlar isə uzun paltarlarda suya girib gül ləçəklərini okeana

atırlar. Bayram şənliklərinə karnavallar xüsusi gözəllik qatır. Qonşu Rusiyada isə hər evdə kilsə şamları yandırılır. Süfrəyə mütləq müxtəlif yeməklər, salatlar, içkilər, piroqlar qoyulur. İnanclara görə, süfrə nə qədər zəngin və gözəl olarsa, gələn il də elə gözənlənir. Rusların süfrəsinin tən ortasında mütləq qızardılmış donuz balası qoyulmalıdır. İnanca görə, donuz var-dövlət simvoludur. Süfrəyə quş ətidən heç nə verilməz. Belə hesab edilir ki, xoşbəxtlik evdən uça bilər. Gələn qonaqlara xəmirdən hazırlanmış müxtəlif fiqurlu şirniyyatlar paylanılır. Yeni il axşamı mütləq təzə paltar və ayaqqabı geyinilməlidir. Yaxın adamlar bir-birini təbrik edir, qonaq gedir, səhərədək yemək-icmək bitmək bilmir. Çilidə inanclara görə, evi içəridən çölə süpürsəniz keçən ilin bütün pis hadisələrini çölə atmış olursunuz.

Ümumilikdə isə bu bayramın yaranmasının 25 əsrlik tarixi olduğu deyilir. Bəzi fərziyyələrə görə Yeni il ilk dəfə bayram kimi qədim çinlilər qeyd ediblər. Digər mənbələrdə bu, qədim germanlar və romalıların adı ilə bağlanır. Başqa bir mənbə isə bu ənənənin Mesopotamiyada yarındığını sübut etməyə cəhd edib. Şam ağaclarının bəzədilməsi ənənəsinə isə xristian dini ilə əlaqələndirənlər də, bunun tarixi xristianlıqdan əvvəl başlayıb və hansısa bir dinlə bağlı deyil.

□ Günel MANAFLI

MÜSAVAT

Son səhifə

N 272 (6885) 26 dekabr 2017

Uşağın quyruğu var deyə hər kəs səcdə edir

Hindistanda bir kənddə yaşayan xalq üç yaşındakı Krishna Yadav adlı bir uşağa sitayiş edir. Səbəb isə uşağın quyruğunun olmasıdır. Uttar Pradeş şəhərində yaşayan 3 yaşındakı uşağın tanrı Bajrangbalın reenkarnasyonu olduğuna inanılır. Hindu meymun tanrısı olaraq qəbul edilən və bu səbəbdən də xalqın sitayiş etdiyi Yadav quyruğunu çıxartdırmaq üçün hər dəfə əməliyyata aparılmaq istəyəndə sirli bir şəkildə xəstə olur və əməliyyat baş tutmur.

Uşağın atası Ramsundar Yadav isə deyib ki, bunun Allahın bir neməti olduğuna inanır və oğlunun əslində meymun Allahının bir enkarnasiyonu olduğunu düşünür. Həkimlər isə deyir ki, həmin quyruq arzu edilmez bir ət parçası olaraq götürülə bilər. Amma insanlar bu qəribə uşağı görmək üçün kilometrə uzaqdan kəndə baş çəkməyə gəlir. Bu səbəbdən də Kukudi adlı kənd olduqca məşhurlaşmış.

Həkimlər bu durumun nadir olduğunu desələr də, hər hansı bir təhlükəsi olmadığını da vurğulayıb.

Əkiz qardaşlar əkiz bacılarla evləndilər

Çində yaşayan əkiz oğlanlar əkiz bacılarla evlənilib. Evlənmənin əkizlərinin təkmiləşməsi deyilir. Hər iki cütlük ailələri və dostları üçün böyük problem yaradacaq. 11 dekabrda Çinin Heilongjiang ştatındakı Daqing şəhərindəki toyda Zheng Dashuang və Zheng Xiaoshuang, Liang Jing və Liang Qing adlı əkizlərin toyu baş tutub.

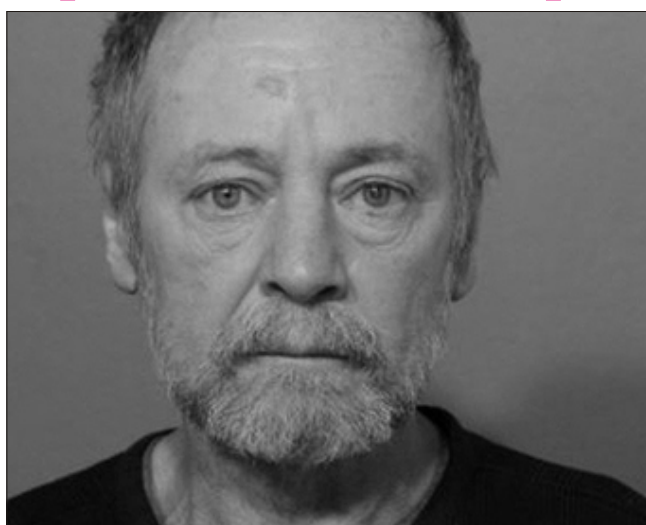
10 il öncə tanış olan iki ailənin uşaqları dost olub və bu günlərdə ailə qurublar.

Erkək əkizlər 26, qadınlardan isə 23 yaşındadır. Çinli sosial media istifadəçiləri cütlükləri təbrik edərkən, bal ayında qarışıqlıq yaşamağın üçün də xəbərdarlıq edib. Nadir də olsa baş tutan bu növ evliliklərin "dördü evlilik" deyə özəl bir adı da var.

Bu cütlüklərin doğulacağı uşaqları texniki olaraq kuzen sayırsalar da, əslində qardaşdan heç bir fərqləri yoxdur. Bu kuzenlərin DNA-ları da qardaşla eynidir. Əgər bir test keçirilərsə, hansı uşağın hansı atadan olduğunu

Yan otaqda ölən arvadından 1 ay xəbəri olmayıb

Çikaqoda yaşayan amerikalı kişi bir ay boyunca birgə yaşadığı həyat yoldaşının öldüyünün fərqi varmıyıb. Bu barədə lenta.ru saytı "Chicago Sun Times"a istinadla yazıb. 60

yaşlı Steven Seyler deyib ki, bir ay boyunca arvadını yatdığı otaqdan qəribə qoxular gəldiyini hiss etsə də, bunu yoxlamamaq qərarına gəlib. 58 yaşlı Tamara Uilsonu 10 dekabrda ya-

taqda çılpaq və üstünə bir qədər göy brezent örtülmüş şəkildə aşkarlayıblar. Polisə qadının qızı müraciət edərək bildirib ki, uzun müddətdir ki, anası ilə danışıq bilmir. Öz növbəsində Seyler də deyib ki, qızı zəng edəndə qədər o, arvadının öldüyünü bilməyib. Amma polis kişinin yalan danışmasından şübhələnilib. Kişini 19 dekabrda evinə qayıdanda saxlayıblar. Kişinin üstündə mərhum həyat yoldaşının pasportu, onun kredit kartı, doğum şəhadətnaməsi və evlilik üzüyü olub. 22 dekabrda onu ev həbsinə buraxıblar.

Oktyabr ayında Seyler məişət zorakılığında ittiham olunmuşdu. Məhkəmə ona içkilə və narkotik maddədən istifadə etdiyi halda həyat yoldaşı ilə ortağ yaşadığı evdə onun otağına girməyi qadağan edib. Amma təhlükəsizlik kamerası görüntülərinə görə Seyler həyat yoldaşının öldüyü otağa hər gün girib-chıxırmış.

Cütlük 2014-cü ildə evlənilib. Onların qızlarının 22 yaşlı olub.

QOÇ - Əsas diqqətinizi sağlamlığınızla bağlı problemlərin həllinə yönəldin. Əks təqdirdə, fəaliyyətinizdə passivlik müşahidə olunacaq. Nəzərə alın ki, axşam saatlarına qədər Ay da sizin bürcdədir.

BUĞA - Təzadlı bir gün yaşayacaqsınız. Hadisələrin gedişi gah müsbət, gah da mənfi istiqamətə yönələcək. Bu səbəbdən bütün situasiyaları nəzarətdə saxlayın ki, daha çox mənfəətiniz olsun

ƏKİZLƏR - İşgüzar sövdələşmələr istiqamətində böyük perspektivlər əldə edə bilərsiniz. Bu baxımdan Göy qübbəsi sizə yardımçı olacaq. Amma əmin olmadığınız məsələlərə vəd verməyin.

XƏRÇƏNG - Yeganə uğurunuz ailə-sevgi münasibətlərində mümkündür. Odur ki, özünüza qarşı rəğbət oymağa çalışın. Fəaliyyət və sövdələşmələr üçünsə o qədər də uğurlu vaxt deyil.

ŞİR - Neçə gündən bəri mövcud olan böhranlı vəziyyətiniz saat 13-dən etibarən qaydasına düşəcək. Sadəcə, prosesləri real qiymətləndirməyi bacarmalısınız. Nahardan sonra varlıqları bilərsiniz.

QIZ - Müəyyən məziyyətlərinə görə gərgin təqvim hesab etmək olar. Belə ki, işlə bağlı müəyyən çətinliklərlə üzləşəcəksiniz. Rəhbərliklə, həmkarlarınızla hər hansı mübahisələrə son qoyun.

TƏRƏZİ - Saat 14-ə qədər iştirakçısı olduğunuz proseslərdən baş çıxara bilsəniz, sonrakı müddətdə bir neçə sürprizlə rastlaşacaqsınız. Ətrafınızdakılara nəyə qadir olduğunuzu göstərin.

ƏQRƏB - Ümumi çalarlarına görə uğurlu gündür. Qarşıdakı bir həftə ərzində görəcəyiniz vacib işləri indidən planlaşdırın. Axşam aldığınız bütün dəvətləri isə təxirə salın. Qıdanıza fikir verin.

OXATAN - Ulduzların düzümü işinizin çox olacağından xəbər verir. Qarşınızda duran vəzifələrə məsuliyyətlə yanaşın. Nüfuzlu adamlarla görüşləriniz gələcək uğurlarınıza qapı açacaq.

OĞLAQ - Yeni təklifləri rəziləşdirən qarşılaşmağınız şəxsi işlərinizdə nəzərəcarpacaq irəliləyişlərə səbəb ola bilər. İnsanlarla münasibətlərə yenidən baxın. Hövsələsiz olmayın.

SÜTÖKƏN - Şəxsi problemlərinizin həlli üçün müəyyən vacib şəxslərlə görüşməyiniz məsləhətdir. Yeni təklif və rəylərə isə ciddi reaksiya verməyin. Saat 14-18 arası büdcəniz arta bilər.

BALIQLAR - Astroloji göstəricilər müəyyən gərginlikdən xəbər verir. Ələxüsus də cəhdlərinizin boş çıxma ehtimalı yüksəkdir. Odur ki, başınızı adi işlərlə qarışdırmağa çalışın.

Qoroskop (26 dekabr) Səbuhi Rəhimli

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Anasının xoşu gəlmədiyi üçün hər iki arvadını yandırdı

Hindistanın Rajasthan şəhərində yaşayan Deepa Ram adlı adam 25 yaşındakı Daira Devi və 27 yaşındakı ikinci arvadı Mali Deviylə onlara zinet əşyası alacağını deyərək maşına mindirib. Şəhərdən çıxandan sonra adam maşınını yol kənarında saxlayıb və iki arvadını da maşının içində kilidləyərək odlayıb. Polis tərəfindən saxlanılan üç uşaq atası ifadəsində bildirib ki, anası həyat yoldaşlarından razı deyildi. Maşında olan zamansa arvadları ilə anası haqqında mübahisə etdikdən sonra maşından enib, ona od verib.

Maşın yanmağa başladıqdan sonra arvadlarından biri maşından düşüb, kömək üçün qışqırıb, amma kişi onu tutub, bir daha maşının içinə zorla qoyub. Qəddar er dərhal həbs olunub.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-cü məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Məsavət"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.